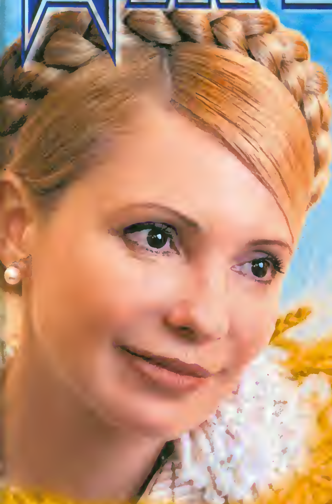
СІЧЕНЬ 2009 № 1 (205)

ДЖЕРЕЛО

The Ukrainian Monthly Magazine

Вибори 2010

ПІДСУМОВУЮЧИ ПЕРШИЙ ТУР

Попрн нарікання багатьох українців (від простнх виборців до політиків та аналітиків) на млявість, нецікавість та передбачуваність перебігу президентської виборчої кампанії зразка 2010 року, без несподіванок не обійшлося.

Напередодні голосування оглядачі зафіксували зростання рейтингу Сергія Тігіпка, але изивали принаймні 2 обставини, через які сподіватнсь на високі результати йому не доводиться: трнвала – п'ятирічна відсутність його на політичній арені та запізно розпочата виборча кампанія.

Однак більшість політологів називають саме кількість голосів, зібранних Тігіпком, найбільшою несподіванкою першого туру. За результатами попередніх соціологічних досліджень йому давали не більше 6%

"49-річний мультимільйонер, банкір Сергій Тігіпко, підтримка якого різко зросла на пізніх етапах кампанії, тепер, здається, має можливість обрати, хто буде королем чи королевою", - пише про українські вибори британська газета "Ґардіан".

Центральна виборча комісія України підрахувала 100% оброблених протоколів з виборів Президента України. Загалом кількість виборців, які взяли участь у голосуванні – 23 мільйони 905 тисяч українців. Явка складає 66,76% українців.

Відтак, цифри виглядають так:
Віктор Янукович – 35,32%
Юлія Тимошенко – 25,05
Сергій Тігіпко – 13,06%
Арсеній Яценюк – 6,96 %
Віктор Ющенко – 5,45 %
Петро Симоненко – 3,55 %
Володимир Литвин – 2,35%
Олег Тягнибок – 1,43%
Анатолій Гриценко – 1,20%
Всі інші кандидати отримали менше одного відсотка підтримки українців.

Віктор Янукович став переможцем у 10 областях України та в Криму. Юлія Тимошенко лідирує у 15-ти областях та в Києві.

«Розрив між Януковичем і Тимошенко у 10-15% прогнозувався соціологами й політологами ще у грудні минулого року. Тобто, соціологія це показувала чітко – нічого дивного не сталося. Єдине, що результат Тимошенко дещо вищий, ніж прогнозували, але зрештою це ще тоді пояснювали тим прихованим сільським електоратом, який не зовсім адекватно враховується за результатами соціологічних опитувань».

За кого з двох кандидатів, що вийшли у другий тур, голосуватимуть ті виборці, які в першому турі віддали свої симпатії решті 16 кандидатам і особливо найуспішнішим з них? Задачка не з простих, а надто, якщо врахувати, що за Тігіпка, Яценюка та Ющенка чимало виборців голосували через абсолютне не сприйняття обох лідерів перегонів, тобто, і Януковича, і Тимошенко. Крім того, поведінка самих кандидатів, які вийшли на 3 та 4 місця, навряд чи спонукатиме їхніх симпатиків неодмінно віддати свої голоси комусь із фіналістів, - вважає Михайло Басараб.

Що ж стосується інших кандидатів, то, звичайно, голоси Симоненка практично всі може зарахувати собі Янукович, а Юлія Тимошенко може значною мірою розраховувати на голоси виборців Ющенка, Яценюка, Гриценка, Тігіпка. Але чи буде цього достатньо, щоб перегнати Януковича, невідомо.

Політолог радить і Арсенію Яценюку максимально дистанціюватись від обох фаворитів першого туру.

«На місці Арсенія Яценюка я б також не підтримував жодного з кандидатів, бо для Яценюка, мені здається, така серйозна публічна політика, як самодостатньої політичної одиниці, почалась лише у цій виборчій кампанії. Тому, якщо він хоче продовжувати самостійну політичну кар'єру, то, безумовно, йому не потрібно підтримувати нікого у другому турі голосування. Якщо він хоче успішно балотуватись на найближчих парламентських та місцевих виборах, то, звичайно, йому треба відмежуватись і від Тимошенко, і від Януковича. Мені здається, він це буде робити. Так робитимуть практично всі кандидати, які мають більш-менш достатню підтримку на цих президентських виборах. Я маю на увазі підтримку, достатню для продовження успішної парламентської кар'єри».

Будуть виставлені на продаж комісії від Ющенка, Литвина, Тягнибока. І хто запропонує більшу суму, зможе мати більше можливостей у цій «внутрішньокомісійній війні» на рівні дільничних комісій, тобто, якраз там, де рахують голоси. Насправді, такі «комісійні» війни виглядають досить страшно.

Однак експерти наголошують, що результат другого туру залежатиме не лише від того, як голосуватимуть люди, а й від складу виборчих комісій, тобто, від того, хто рахуватиме голоси.

Політичний оглядач Остап Кривдик пророкує грошове змагання двох фіналістів за тих членів комісій, чиї кандидати вибули з президентських перегонів.

«Як на мене, то йде відчайдушна боротьба на двох рівнях. Перший – це рівень самих комісій, куди була включена велика кількість членів комісій від технічних кандидатів. І хоч можна спостерігати певний паритет по технічних кандидатах і з боку Януковича, і з боку Тимошенко, не виключено, що будуть докуповуватися члени комісій від тих кандидатів, які програли в першому турі. Другий рівень – це рівень ЦВК, яка складена за квотним принципом. І зараз із поновленням члена ЦВК від БЮТ там складається паритет. А це в певний момент може спричинити, як мені здається, і певний параліч Центральної виборчої комісії».

Напередодні першого туру голосування Апеляційний адмінсуд Києва поновив делегованого від БЮТ Анатолія Писаренка на посаді члена ЦВК, який був позбавлений права брати участь у засіданнях комісії через звернення до суду депутата від Партії регіонів Владислава Лук'янова. Він звертав увагу на досягнення Писаренком граничного віку перебування на держслужбі - 2 березня 2009 року йому виповнилося 65 років, що відповідно до закону про ЦВК є підставою для дострокового припинення повноважень.

Що ж стосується ролі судів у встановлені остаточних результатів виборів, то Остап Кривдик припускає, що вона не буде визначальною, як у 2004 році.

«Втім, це залежатиме від величини розриву між Януковичем і Тимошенко. Якщо цей розрив буде 12% чи щось близьке до того (як ми бачимо зараз), то там не буде чого оскаржувати», - припускає експерт, зауважуючи, що той розрив може зменшитись за рахунок не прогнозованості самої Тимошенко для її конкурентів.

«Юлія Тимошенко вже кілька разів показувала, що вона може здійснити неочікуваний маневр і перехопити частину виборців. Втім, насправді досить складно прогнозувати, яким чином розподіляться виборці Тігіпка, Яценюка і Ющенка. Адже серед виборців цих кандидатів існує досить високе не сприйняття обох лідерів кампанії».

"Файненшл Таймс" в свою чергу зазначає: "Юлія Тимошенко, полум'яний прем'єр-міністр України, здивувала своїх опонентів несподівано гарним результатом і має шанс перемогти лідера перегонів Віктора Януковича".

"Кілька років минуло з часу Помаранчевої революції - а вибір з-поміж тих самих імен", - додає часопис "Таймс".

А Семюель Чарап із Центру "За американський прогрес" у Вашингтоні каже, що Янукович йде попереду, але здібності Тимошенко не варто недооцінювати. "Вона може вирватись вперед у другому турі, хоча ще може бути багато несподіванок", - додає американський експерт.
Семюель Чарап також закликає адміністрацію Барака Обами звертати більшу увагу на Україну та її вибори:
"Існує поширене відчуття, що США не звертають увагу, не переймається цими виборами. Але адміністрація Обами має звертати увагу, бо ставки високі. З населенням більшим, аніж Іспанія і територією, що майже дорівнює Франції, а також через стратегічне розташування, як чорноморська держава, Україна є мостом між Заходом та Росією із її потужним аграрним та промисловим потенціалом, а також ключовою роллю як транзитного пункту енергоносіїв на їхньому шляху до Європи, стає чітко зрозуміло, що Україна, є ключовою важливою країною для Сполучених Штатів".
У Польщі, яку називають адвокатом України в Європі, за виборами пильно стежив оглядач провідного часопису "Газета виборча" Марчін Войцеховський.
Він вважає, що сенсацій не було: "На мою думку, питання, хто буде президентом України, відкрите. Я не виключаю, що через три тижні ми скажемо, що президентом України вперше в історії буде жінка, але, звичайно, побачимо. Думаю, що боротьба буде дуже гострою, Янукович буде старатися компрометувати Юлію Тимошенко, Юлія Володимирівна буде старатися представити Януковича, як кримінального кандидата. Мені здається, що вона буде акцентувати на його минулому. Все-таки проєвропейська більшість в Україні існує. Мені здається, що люди, які хотіли підтримати Януковича, вже його підтримали, а Юлія Тимошенко має більше можливостей знайти нових виборців".

Українські вибори: оцінки спостерігачів

Перший тур президентських виборів в Україні дістав дуже схвальні оцінки іноземних спостерігачів. При цьому чи не вперше оцінки західних спостерігачів та спостерігачів від СНД мало чим різнилися. Спільною була також і думка, що недоліки у виборчих списках, вади виборчого законодавства та неузгодженості у порядку внесення змін у списки в день виборів, а також подекуди масове голосування вдома, не мали вирішального впливу на результати голосування.
Вільна від адміністративного ресурсу, тиску та залякувань виборча кампанія, під час якої всі кандидати могли представити свою програму, а виборці – зробити вільний та усвідомлений вибір, – чи не вперше Україна отримає такі оцінки іноземних спостерігачів, особливо, якщо пригадати попередні вибори президента.
Голова місії спостерігачів від ОБСЄ Жоао Суареш назвав перший тур нинішніх президентських виборів "великим прогресом" у порівнянні із виборами 2004 року, а також заявив, що вони є "дуже багатообіцяючими з точки зору розвитку демократії в Україні."
Матіас Йорші з Парламентської Асамблеї Ради Європи каже, що Україна заслуговує на привітання: "Вперше від часів здобуття незалежності, вибори в Україні відбувалися так само, як і у будь-якій демократичній країні. Ми і досі не знаємо ім'я остаточного переможця виборів. І це само по собі свідчить, що в українців існує справжній вибір. Я також хотів би привітати українців із тим, що вони показали толерантність, гідність і чесність. Тепер черга за українською елітою досягти такого ж рівня політичної культури.
Західні спостерігачі також сподіваються, що ці вибори, якщо другий тур дістане такі самі високі оцінки, як і перший, відкриють нову сторінку в українській історії – каже депутат від Європарламенту Павел Коваль: "Якщо поглянути назад, і пригадати останні президентські вибори, "помаранчеву" революцію, демократичні стандарти та механізми в Україні зробили великий крок вперед. Вільні та демократичні вибори є найкращою гарантією незворотності у просуванні України до членства у Європейському Союзі. А щодо активності українських виборців, то більшість європейських країн, зокрема, і Польща, можуть тільки мріяти про таке. Україна втратила кілька останніх років для проведення реформ та змін. Я сподіваюся, що саме ці вибори дозволять Україні надолужити згаяний час на шляху до європейської інтеграції."
Чи не вперше під час виборів в Україні думка спостерігачів від країн на Захід та на Схід від України мало чим відрізняється. Говорить керівник місії спостерігачів від СНД, перший заступник голови Ради Федеральних Зборів Росії Олександр Торшин: "Виборча кампанія та саме голосування, не зважаючи на окремі недоліки, відповідають критеріям вільних, справжніх виборів на основі загального рівного виборчого права та таємного голосування. У виборах взяли участь 18 кандидатів, які представляли альтернативні політичні погляди, що забезпечило справжнє змагання та дало виборцям можливість вибору. Всі кандидати мали можливість вільно вести виборчу кампанію в Україні, утім, дехто з кандидатів звинувачував інших, що підірвало довіру частини виборців. Виборче законодавство забезпечило базу для демократичних виборів, і його дотримувалися добросовісно. У той таки час, вже під час виборів законодавство змінювалося, і, в окремих випадках, це створювало плутанину. Деякі питання, такі, як реєстрація виборців у день голосування, потребували більш ретельного визначення. Також доопрацювання потребує і список виборців."
На ці ж проблеми звертають увагу і в українському Комітеті виборців, оцінки якого не такі райдужні, як у іноземних спостерігачів. Говорить голова комітету Олександр Черненко: "На певних дільницях траплялися аномалії, коли 10, а то і 15% виборців голосували вдома. Траплялися випадки, коли ці заяви фальшувалися. Наприклад, голова нашого запорізького відділення дізнався, що його дідусь, який помер рік тому, написав заяву, аби до нього прийшли зі скринькою. Тобто, на цьому етапі були зловживання, але їх загальна цифра не є також критичною, що могла би суттєво змінити результати виборів."

Думка виборця

Розглядаючи питання політичної ситуації в Україні в цілому і президентських виборів зокрема, кожна думаюча людина може дійти до таких висновків:

- політична боротьба є верхівкою айсберга боротьби олігархічних кланів, що володіють більшою частиною матеріальних ресурсів України;
- оскільки керівництво цією боротьбою здійснюється людьми, здебільшого вихідцями з кримінальних угруповань кінця 80-х - початку 90-х років, то їх методи не можуть ґрунтуватися на принципах законності та правопорядку;
- вибори Президента України, як людини, що буде мати великий вплив на розподіл як державних, так і приватних ресурсів (така можливість вже була продемонстрована Ю. Тимошенко у вигляді "реприватизації"), будуть супроводжуватися великою кількістю фальсифікацій; при цьому будуть застосовані технології не тільки "місцевого розливу", а і надані окремим кандидатам зацікавленими в результатах виборів іноземними організаціями та службами.
Проникнувшись життям простих громадян України, яких політики зневажливо називають "електорат", стає зрозумілим, що основним сподіванням українців є те, що нарешті припиниться це "вовтуження" і настане пора стабільності. Адже тільки за цієї умови людина може із впевненістю дивитись в майбутнє, не боячись за своє життя та життя власних дітей. Ми, українці, трудовий та мирний народ; ми вміємо створити і матеріальні блага, і приємну психологічну обстановку в наших оселях. Ми орачі і ковалі, естети і наукові генії.
І від світу нам потрібно тільки одне: лишіть нас в спокої!!!

З повагою до американських читачів свої думки виклав на папері вчитель загальноосвітньої державної школи, якому небайдуже майбутнє власного народу.

Олександр ДЖУРЛЯК
Хмельницька область

Банкірські бонуси знову непокоять пересічних американців

На минулому тижні фінансові інституції з Уолл-стріт починають виплату річних бонусів керівництву та своїм найкращим працівникам. Виплата щедрих премій в кінці року є традиційною формою винагороди у фінансовій сфері. Але цього року, переважна більшість американців вважає, що банки не мають морального права брати преміальні, оскільки саме вони були причиною минулорічної фінансової кризи і змогли вижити лише за рахунок допомоги платників податків.

Мільйони американців розлючені тим, що банкіри з Уолл-стріт готуються покласти собі в кишені бонуси навіть більші, ніж до початку кризи. Посадовці адміністрації Обами не приховують свого незадоволення. Голова економічних радників Крістін Ромер зазначає:

«Ми надали їм величезну допомогу і допомогли врятувати фінансову систему, а вони одразу повернулися до старих принципів роботи. Це просто неподобство».

Але оскільки банки, як Ґолдмен Сакс і Банк Америки виплатили державні позики, президентська адміністрація втратила важелі впливу на них. Шість найбільших американських банків планують видати преміальних на загальну суму у 112 мільярдів доларів і ця цифра ще може зрости.

Банкіри кажуть, що не просто видають мільйонні премії, а спонукають працівників краще працювати. Більшість премій буде заплачено акціями компаній, на які працюють фінансисти, а їх вартість залежатиме від успішності цих компаній у майбутньому. Але це мало подобається простим американцям, що вважають ці бонуси несправедливими.

Керівництво Голдмен Сакс спробувало пояснити громадськості необхідність премій тим, що добрих працівників важко знайти, тому їх постійно треба заохочувати бонусами.

Банкіри кажуть що 2009-ий був для них досить вдалим роком. Але громадськість заперечує, що тут мало заслуги самих банкірів. Адже, лише допомога платників податків на початку року дозволила банкам вилізти з прірви.

Деякі американці, розлючені нахабністю керівництва великих банків, вирішили оголосити їм бойкот. На сайтах соціальних мереж стрімко набуває популярності рух, учасники якого закривають рахунки у великих банках і відкривають їх в малих місцевих банках та маленьких кредитних спілках. 80% таких банків збанкрутували в результаті кризи, так і не дочекавшись державної допомоги. Учасники руху кажуть, що досить допомагати грошовим мішкам безсоромно набивати свої кишені у час, коли всі навколо затягують ремені. Краще приходити у відділення, де банкір знає їх особисто і розуміє їхні потреби та потреби громади, в якій працює банк.

Форд Фьюжн став кращим авто Північної Америки 2010-го року

Адміністрація США схвально відгукнулась про американську автоіндустрію, яку уряду довелось рятувати на початку минулого року. Загалом уряд надав таким компаніям як «Дженерал Мотрос» та «Крайслер» 80 мільярдів доларів позички. На автошоу, яке розпочалося у Детройті, міністр транспорту США охарактеризував представлені тут американські моделі новим початком індустрії. На думку урядовців, допомога автовиробникам стала хорошою інвестицією у галузь, яка є важливою складовою американської економіки.

У перший день автошоу було визнано найкращу машину Північної Америки 2010-го року. Нею став – Форд Фьюжн гібрид. Ця автомашина є найекономічнішою у своєму класі. Загалом «Форд» повідомляє про зріст попиту на його товар. Це єдина з американських компаній, яка відмовилась від урядової допомоги.

Сенат США схвалив законопроект про реформу охорони здоров'я

Сенат Сполучених Штатів схвалив історичного значення закоиопроект про реформу охорони здоров'я, що передбачає поширеиня медичного страхування на тридцять мільйоиів американців, які тепер позбавлеиі такої можливості.

Сенатори Конгресу схвалили законопроект шістдесятьма голосами. «Проти» проголосувало тридцять дев'ять осіб. Це є поділ по партійній лінії і республіканська меншість в Сенаті одноголосно виступила проти.

Ще до того, як цей документ набуде силу закону, Сенат і Палата Представииків Конгресу повиині узгодити свої окремі версії цього законопроекту, що відрізняються у кількох пунктах, а це потребуватиме деякого часу.

В додаток до того, що медичним страхуванням буде охоплена більша кількість америкаиців, законопроект передбачає заборонити страховим компаніям відмовляти у послугах людям із наявністю попередніх медичних проблем.

Президент Обама і його колеги-демократи зробили реформу охороии здоров'я пріоритетною справою своєї законодавчої політики.

Лідери Республіканської партії наполягають, що цей законопроект занадто коштовний і взяття урядом під свою опіку системи охорони здоров'я обійдеться занадто дорого.

Лідер більшості в Сенаті, демократ Гаррі Рід із штату Невада, назвав результат голосування перемогою, наголосивши при цьому, «що це є підтвердженням того, що спроможність жити (в Америці) здоровим життям - не привілей, а право».

Ще до початку голосування, лідер меншості в Сенаті, Мітч Мак Коннелл із штату Кентуккі, заявив, що його колеги-республіканці працюватимуть наполегливо щоб ие допустити того, щоб законопроект про реформу охорони здоров'я став закоиом. «Битва ие завершена», - додав він.

Тимчасом, в інтерв'ю для американських масмедіа, президент Обама сказав, що він дуже «задоволений» із законопроекту, який містить у собі 95% бажаних для иього елементів.

У центрі: лідер сенатської більшості Гері Рід із сенаторами-демократами під час прес-конференції

Палата представників Конгресу США схвалила резолюцію в справі України

13 грудня Палата представників Конгресу США прийняла резолюцію щодо підтримки політичного та економічного розвитку України. Резолюція, зокрема, закликає підтвердити тісні зв'язки між двома країнами виконанням пунктів Хартії про стратегічне партнерство між Сполученими Штатами та Україною.

Резолюція, серед іншого, закликала український уряд забезпечити вільні, чесні та прозорі президентські вибори. Законодавці США звертаються до української влади та політичних партій у повній мірі співпрацювати з міжнародними спостерігачами, в тому числі ОБСЄ, та надати їм весь доступ до спостереження за виборчим процесом. Співавторами резолюції є вісім конгресменів, серед них співголова українського кокусу в американському Конгресі Марсі Каптур.

Як у США сприймають Януковича і Тимошенко?

У США панує скептицизм і щодо Віктора Януковича, і щодо Юлії Тимошенко, каже американський політолог Пол Д`Аніері.

"Можливо більше скептицизму щодо Віктора Януковича через його роль у спробах викрасти результати виборів у 2004 році і через його кримінальне минуле. Але до Юлії Тимошенко також є запитання через її роль у дуже непрозорих газових схемах у минулому", - зазначив Д`Аніері.

"Тому гадаю, що США зараз дійшли до того, що їх набагато більше турбує політика, а не конкретні особистості. Хто би не виграв вибори в Україні, США будуть із цією особою працювати, але захочуть конкретних дій щодо серйозних питань", - наголосив він.

Американський політолог вважає, що "зараз Україна не належить до пріоритетів президента Обами: у зовнішній політиці його передовсім цікавить Афганістан, Ірак, Китай і глобальне потепління".

"Тому мало вірогідно, щоб Україна сильно привертала його увагу. Україною більше займаються працівники апарату Білого дому і держдепартаменту США.

"Суть цієї політики полягає в тому, що треба зачекати поки Україна зробить дещо із того, чого від неї всі очікують, щоб підняти відносини на вищий рівень", - сказав Д`Аніері.

"Очікування частково пов`язане з тим, щоб побачити, як Україна проведе вибори, а по-друге, як у Києві, так і в Вашингтоні розуміють, що доки президент і прем`єр України запекло воюють один з одним, то важко говорити про щонебудь серйозне", - додав він.

На запитання, чи варто очікувати нових ініціатив з боку США після цих президентських виборів в Україні, Д`Аніері відповів: "Гадаю, що США безперечно будуть простягати руку. Новий посол США в Києві Джон Тефт є дуже досвідченим дипломатом, а його призначення свідчить про те, що до України ставляться серйозно".

"Я знаю, що є люди в Білому домі, які уважно стежать за Україною, навіть якщо це не сам президент. Але такі дружні сигнали йдуть уже майже 20 років, однак справжні реформи в Україні досі не пройшли, у деяких сферах становище навіть погіршилося", - зазначив політолог.

"Гадаю, що ЄША навряд чи висунуть нові масштабні ініціативи доти, доки новий президент, і прем`єр-міністр, і парламент України не здійснять базових кроків. Це стосується боротьби з корупцією, ділового клімату, економічних реформ", - сказав Д`Аніері.

"Також дуже важливо розбудувати стабільні відносини між президентом, прем`єром і парламентом України, щоб було ясно, що є керівники, які спроможні співпрацювати, щоб вести країну вперед", - наголосив він.

Ізраїль відгородиться від Єгипту стіною

Ізраїльський уряд схвалив плани побудови бар'єру вздовж свого кордону з Єгиптом у спробі не допустити на свою територію нелегальних мігрантів та бойовиків. Стіну буде побудовано вздовж двох частин кордону - біля міста Ейлат на Червоному Морі та по краю Ємуги Газа.

Прем'єр-міністр Ізраїлю Беньямін Нетаньяху сказав, що це рішення було прийняте, аби захистити єврейську та демократичну сутність Ізраїлю, і що біженцям і надалі буде дозволено добиватися в'їзду в Ізраїль.

Останніми роками з Єгипту до Ізраїлю перейшли тисячі мігрантів. Принаймні 17 мігрантів, переважно африканців, було вбито з травня єгипетською поліцією, яка каже, що намагається зупинити перемитництво людьми.

Найчастіше до Ізраїлю через Єгипет ідуть мігранти з Еритреї, за нею - Ефіопія й Судан.

У неділю пан Нетаньяху сказав, що схвалив побудову секцій бар'єру, які перекриють головні шляхи міграції вздовж 266-кілометрового кордону, та встановлення високотехнологічного спостережного обладнання. Проект коштуватиме 270 мільйонів і займе два роки. Ізраїль також продовжує будівництво суперечливої стіни навколо окупованого Західного Берега та всередині його території, яке почалося кілька років тому. Він каже, що це потрібно для захисту ізраїльських громадян від нападів з боку бойовиків. Проте палестинці вважають, що це захоплення землі.

В 2004 році Міжнародний Єуд в Гаазі видав дорадчу постанову проте, що бар'єр є нелегальним, і його треба усунути.

В той же час Єгипет будує підземний бар'єр вздовж свого кордону зі смугою Газа, аби придушити контрабанду зброї через підземні тунелі.

Хорвати обрали президентом опозиціонера

Представник опозиційних соціал-демократів Іво Йосисович здобув посаду президента Хорватії з великою перевагою у кількості голосів.

За даними державної виборчої комісії пан Йосисович у другому турі здобув 60.3% голосів виборців, подолавши мера Загреба Мілана Бандича. Він зобов'язався підтримати уряд у боротьбі з корупцією та завершити цього року переговори з ЄЄ про членство. Хорватський президент має обмежені повноваження тому кампанія була зосереджена на особистостях, а не на ідеях.

Балканський кореспондент Бі-Бі-Сі Марк Ловен каже, що різниця між двома суперниками – разюча. Пан Йосипович – лівих поглядів. Він інтелігентний композитор класичної музики і доктор правничих наук, якому віддають належне за незаплямовану біографію, але критикують за брак харизми.

Пан Бандич – правий. Він бігає на марафонські дистанції і стверджує, що близький до народу, але його раніше звинувачували у причетності до корупції.

Корупція була головною темою на виборах, оскільки Хорватія намагається подолати цю проблему, аби стати членом ЄС до 2012 року.

КНДР готова відновити шестисторонні переговори

Вперше з квітня минулого року Північна Корея заговорила про можливість відновлення шестисторонніх переговорів у справі її ядерної програми. Щоправда, Пхеньян висунув передумову – Єполучені Штати повинні провести з ним прямі переговори, а міжнародна громадськість має скасувати накладені проти Північної Кореї санкції.

Як повідомляє корейське телебачення, міністр закордонних справ комуністичної Кореї заявив, що відновлення багатосторонніх переговорів залежатиме від мирної угоди зі ЄША. Корейська війна 1950-53-іх років закінчилася перемир'ям, але мирної угоди так підписано і не було. Угода, говориться у заяві корейського МЗЄ, є необхідною складовою для покінчення зі станом війни, який є головною причиною напруження між ЄША та Північною Кореєю.

Єполучені Штати відповіли, що Пхеньян повинен повернутися до шестисторонніх переговорів, перед тим як Вашингтон розгляне можливість обговорення двосторонніх питань. Речник державного департаменту Філіп Кроулі зазначив, що Північна Корея має зробити чіткі кроки у напрямку роззброєння, що відкрнє двері до переговорів щодо широкого кола проблем.

Тим часом новий посланець ЄША з питань дотримання прав людини у Північній Кореї заявив, що Пхеньян жахливо ставиться до прав своїх громадян і зобов'язаний переглянути свою позицію у цьому питанні, якщо хоче покращити стосунки з Вашингтоном.

Дім Свободи: ситуація із свободою у світі погіршилася

Базована у Сполучених Штатах організація Дім Свободи, яка спостерігає за станом демократії і політичних прав у всьому світі, заявила, що торік загальний стан свободи у світі погіршився вже четвертий рік поспіль. Хоча ця організація вказала, що були деякі поліпшення, торішнє погіршення становить безперебійну тенденцію в майже сорокарічній історії спостереження.

У своєму найновішому звіті Дім Свободи Україну вже п`ятий рік поспіль відносить до категорії «вільних» країн. Втім, як каже науковий директор організації та співредактор звіту Кристофер Вокер, – з деякими застереженнями:

«В Україні, яка є однією з найсильніших демократій у колишньому Радянському Союзі, якщо не брати до уваги балтійських країн, це був рік гострої внутрішньої боротьби, що продовжується. Це було головною картиною протягом останніх кількох років, у результаті якої деякі критично важливі посади в уряді залишалися вакантними. Це також викликало сумніви щодо здатності країни впоратися з викликами глобальної економічної кризи, яка уразила Україну особливо гостро. В кінці року ми уважно спостерігали виборчу кампанію, яка завершиться виборами у січні 2010 року. Було деяке занепокоєння з приводу тиску на деякі засоби масової інформації з боку олігархічних структур, які викликали дискусії у ЗМІ. Не зважаючи на це, Україна відзначилася тим, що має одну із найбільш відкритих і конкурентних політичних систем у колишньому Радянському Союзі, поза Прибалтикою».

Втім, каже співредактор звіту Арч Паддінґтон, Помаранчева революція в Україні спровокувала посилення авторитарних тенденцій в кількох країнах колишнього Радянського Союзу:

«Кожна з цих країн – країни Центральної Азії, Азербайджан, і особливо Росія, - після Помаранчевої революції рухаються у напрямку авторитарного правління. Вони вже рухалися у цьому напрямку, але після Помаранчевої революції ці тенденції посилилися та пришвидшилися. В Росії Путін та інші керівники майже істерично намагалися звинуватити США, Європу, Джорджа Сороса, Дім Свободи у тому, що вони тим чи іншим чином маніпулювали подіями за лаштунками в Україні. І після Помаранчевої революції ідеї щодо того, як тримати опозицію, громадські організації під контролем розквітнули в цій частині світу».

Щодо інших країн – то Дім Свободи каже, що, чи це було брутальне придушення протестів в Ірані, чи масове затримання активістів у Китаї, чи вбивство журналістів і захисників прав людини в Росії, 2009 рік був таким, який позначився посиленням переслідувань захисників прав людини і громадських активістів.

Дім Свободи дає оцінку кожній країну у своїх щорічних аналізах, даючи їм одну з трьох можливих оцінок у сфері пошанування ними свобод -- «вільна», «частково вільна» і «не вільна». Організація також спостерігає за кількістю країн, які вже вважаються виборними демократіями.

Згідно з цією системою оцінки, із 194 країн і 14 територій, ситуацію в яких вивчав Дім Свободи, кількість «вільних» країн і територій залишилася без змін – 89, але кількість «не вільних» збільшилася протягом останнього року із 42 до 47. Найгіршу оцінки за минулий рік отримали Бірма, Північна Корея, Тибет, Судан, і Сомалі.

Паддінгтон каже, що погіршення стану свободи в час, коли ці організації зміцнюються, може в перспективі дати позитивний ефект.

Дім Свободи каже, що тоді, як торік в країнах Азії зафіксовано найбільші поліпшення щодо свободи, то Близький Схід залишався найбільш репресивним регіоном у світі. Натомість в Африці помічено найрізкіше погіршення.

Дім Свободи заявив, що 2009 рік позначився також дедалі більшим тиском на журналістів і засоби масової інформації, обмеженнями свободи зібрань і переслідуваннями, скерованими проти громадських активістів, причетними до сприяння політичним реформам і пошануванню прав людини.

2009 - ретроспектива подій у галузі охорони здоров'я

У 2009 році найбільш резонансною темою у галузі охорони здоров'я була поява вірусу типу H1N1, який викликає так званий свинячий грип.

У березні Мексика стала епіцентром таємничого спалаху грипу, який вражав здебільшого дітей та молодь. Медики в Мексиці і в США ламали собі голову над захворюванням, що поєднує елементи свинячого, пташиного і людського грипів. Хворобу назвали – свинячий грип. Однак через кілька місяців дослідники почали вживати наукову назву H1N1. Оскільки Мексика дуже популярне місце для американських туристів, хвороба швидко перекинулася у США, і за межі Північної Америки, в Європу та Азію.

Марґарет Чан, генеральний директор ВООЗ, розпочала серію щоденних брифінгів, на яких з'ясовувала поширення вірусу H1-N1 по світі. Одинадцятого червня вона оголосила, що ВООЗ підвищує статус спалахів цього виду грипу до пандемії:

«Ми уважно спостерігаємо за поширенням вірусу. Жодна інша пандемія досі не була виявлена так рано і не піддавалась такому ретельному спостереженню від самого початку». У жовтні перші дози вакцини роздавалися працівникам системи охорони здоров'я, вагітним жінкам, дітям та людям з певними медичними ускладненнями. Наприкінці грудня ВООЗ повідомила, що від хвороб, спровокованих свинячим грипом у світі померло понад 10 тисяч людей. Більшість з них - в Північній Америці. Зараз епідемія дещо вщухає, але деякі експерти остерігають, що на початку 2010 року може виникнути третя хвиля захворювання.

У 2009-му році в Сполучених Штатах з'явилися нові рекомендації комісії експертів щодо застосування маммограми у виявленні і лікуванні раку молочної залози. Десятиліттями американських жінок закликали робити маммограму щороку, починаючи з сорокарічного віку. Головна мета - виявити рак на ранніх стадіях. Але на ранній стадії важко визначити якою є пухлина - злоякісною чи доброякісною. Тому жінки часто піддавались невиправданому лікуванню, що інколи лише шкодило їх здоров'ю. Тому американська урядова комісія рекомендувала, щоб жінки вперше проходили маммограму лише коли їм виповниться 50 років. А після того повторювали обстеження що два роки. Але багато лікарів і жінок висловили своє невдоволення новими рекомендаціями. Деякі лікарі кажуть, що радитимуть своїм пацієнтам їх ігнорувати.

У 2009 році кількість самогубств серед американських військовослужбовців досягла рекордного рівня. Армія розпочала дослідження з метою визначити причини цього явища. А заступник начальника штабу сухопутних військ генерал Пітер Кіарелі заявив, що військові лікарі повинні активніше домагатися лікування для солдатів з психологічними розладами.

У 2009-му були також підбадьорюючі новини. У вересні ООН повідомила, що кількість дітей що померли не доживши до п'яти років зменшилась у порівнянні з дві тисячі восьмим роком, і вперше за багато років не перевищувала дев'яти мільйонів. У звіті ООН з цього приводу говориться, що причинами цього спаду є ширше застосування імунізації, поширення використання насичених проти москітних сіток, які запобігають малярії, впровадження програм сприяння годуванню груддю, та більш ефективне лікування інших хвороб.

НОВА РАДІСТЬ СТАЛА...

Зимові свята, напевно, були б не зовсім справжніми, якби не було справжньої української Коляди. Традиція вітально-величальних пісень не стерлася тут, за океаном, далеко від Батьківщини. А для дітей, які ростуть і виховуються в англомовному середовищі, будь який спогад про традиції далекої України має ще й безцінне культурне значення.

Танцювальний ансамбль Барвінок вже вкотре звеселяє наші серця дзвінкими різдвяними віншуваннями і колядками, і милує око яскравими фольклорними костюмами. Саме на наколядовані минулого року кошти, значною мірою ці костюми урізноманітнились, обновились. І цьогоріч Барвінок знову вирушив по містах великого Сієтлу з колядою, даруючи радісну звістку від хати до хати, від серця до серця.

" Це велика праця, організувати все і розпланувати "— розповідає Валя Драгомирецька, яка щороку опікується Барвінковою колядою. " Хочеться подякувати батькам, які з охотою і розумінням поставилися до цього і допомагали. А також керівникам груп: молодшої — Леся Тимків, і старшої — Ліза Шадиря. Дуже дякуємо усім, хто відкрив нам свої двері, і свої серця".

__Розповідає Ліза Шадиря:__

Кожен день ми зустрічались в одній хаті, а там планували маршрут, робили швидку репетицію віршів. Було багато батьків-добровольців і учасників Барвінка, що пропонували свої водійські послуги. В машинах було весело: між жартами й піснями розмовляли про подальші плани "Барвінка".

Ми відвідали українців по всьому великому Сієтлу і навіть заїхали до деяких американських родин, де відбувся культурний обмін. Серед відвіданих міст були Lynnwood, Everett, Bothell, Kirkland, Bellevue, Edmonds, Seattle, Renton, Tacoma

Багато людей жертвували гроші на потреби танцювального ансамблю. Ми плануємо віддячити спонсорам безкоштовними квитками на наступну подію де виступатиме Барвінок.

Найбільше запам'ятались зустрічі із людьми громади. Гостинні українці всі зустрічали нас хлібом-сіллю, солодощами та чаєм, знімали на камеру та співали разом із нами. Після співів було приємно поспілкуватись із господарями і на якийсь час стати часткою їхнього життя. Пані Марія Шевченко продемонструвала нам ялинкові іграшки, зроблені власними руками. Було приємно бачити обличчя, освітлені радістю, і усвідомлювати, що ми запалили вогник свята у людських душах.

Мені подобалась колядка "Добрий вечір". Це дуже світла й велична пісня. Нею ми вітали господарів. Таї Гнатейко найбільше подобається "Небо й земля". Мабуть, у кожного є своя улюблена колядка.

__Леся Тимків:__

Ми вивчили 5 коляд, та ще віршики. Танцювальний колектив налічує 34 учасники, 20 з них — молодша група. На жаль, не всі змогли брати участь, адже це не легко для молодших дітей відвідати по 6-10 домівок щодня, а ще дорога… Загалом колядували ми 6 днів. Дуже активно брали участь Святенькі Аня і Саша, Гриша Лозинський, Володя Бурій, Христинка Березійчук, дівчатка сім'ї Дудишиних.

Вдячні усім, хто прийняв до своєї хати. Цікаво було відвідати з колядою професора з України, що працює зараз в університеті Вашингтона (UW) - Ладу Біланюк. Вона запросила американських студентів, зготувала для них традиційну різдвяну вечерю з 12-ти страв, і наша коляда також стала окрасою того вечора.

__**Люся Бурій, 13 років:**__ Мені було дуже цікаво колядувати, і кожного разу я чекала, куди поїдемо. Я люблю колядку "Нова радість стала". Запам'яталося, як люди раділи, зустрічаючи нас в кожній хаті. У деяких оселях було багато людей, господарі були дуже раді нашим вітанням. Особливо цікаво було привітати керівника Барвінка Бреда Яцулу, який до того ж відзначав ювілей. Я вже третій рік беру участь у Коляді, і наступного року теж напевно будемо колядувати.

__**Оксана Тимків, 7 років:**__ Моя улюблена колядка — "У Вифлеємі нині новина". Мені найбільше запам'яталося, як ми приїхали до великої хати, де нас дуже гарно зустріли, щедро обдарували, і ми там ще відпочивали, гралися…

На завершення я казала слова " Не давайте копійки, бо діряві кишеньки, а давайте паперові, будьте ґазди гонорові!"

__**Оля Бурій, 5 років:**__ Мені подобалося співати з усіма разом, особливо колядку "Спи, Ісусе, спи". Було дуже весело, нам давали смачні цукерки.

Дякуємо Барвінку за те, що він є, і завжди радує нас своїм мистецтвом, що наче незрима ниточка пов'язує нас із українськими традиціями та нашою спадщиною. Стелися, Барвінку, і квітни на радість людям!

«Із Різдвом Вас, тату...»

Снігу насипало майже в коліна. Вже декілька днів вітру майже не було, а сніг сипав , як з рукавиці. В цей час ліс стояв в німій зажурі. Всі лісові мешканці поховалися, хто в пухкий сніг, а хто в нори чи дупла, навіть дикі кабани заховалися від снігу в ялинковім лісі. Сніг зупинявся на вітях ялинок і тільки час від часу з шумом, коли його вже не могли витримувати гілки, падав додолу. Де ялинки росли особливо густо, снігу на землі майже не було, земля тут була густо всипана ялинковими голками та де-не-де поживклою травою. Але таких місць в лісі було небагато.

Мішаний та листяний ліс теж потопав у снігових шатах. Старезні граби, клени та дуби приодяглися в снігові шапки, які час від часу опускалися з гілок додолу. І знову все поринало в тишину, що аж бриніла навкруги. Тільки було чути, як ледь чутно шелестять сніжинки по дубовому листу. Дуб і тепер, взимку, не скинув повністю лист, мов наперекір зимі згадував золоту осінь, і не хотів прощатися зі спогадами про неї.

Неподалік у яру, порослому густим лісом, весело перестрибуючи з каменя на камінь, то в'ючись між великими каменями, які потопали в снігових шапках, то пінячись, то лагідно шепочучи вічну казку буття, плив невеликий лісовий потічок. Він то з'являвся з під снігу, то знову, напевно змерзнувши, пірнав під снігову ковдру, щоб загрівшись, пустотливо знову вистрибнувши з неї, продовжувати свій шлях до річки.

Надворі був легенький морозець і сніг, мов лебединий пух, лагідно пестив в своїх обіймах все навкруги. Нараз швидкий подих вітру, що пронісся по верхах дерев і десь пропав в яру, наповнив все навкруги сніговим туманом. Сніжинки вже не падали додолу, а почали кружляти в повітрі. За першими поривами вітру котилися нові і нові. Все навкруг ожило: то гуділо віття старезних дубів, то загрозливо шуміли ялини, то тонко грали під поривами вітру вітки берізок, а вітер бавився ними, мов струнами велетенської арфи. Десь тріщало і ламалося на вітрі сухе гілля, чіпляючись за здорові гілки, щоб не впасти додолу. Вітер то завивав, то плакав, то стогнав голосами лісу, здавалося, що він жалівся комусь невидимому на того, хто посмів потурбувати його спокій.

Навколо все прокинулося і, здавалося, що кинулося в шалений танець під музику вітру. Тільки в криївці було тихо. На столі горіла лампа і її скупе світло вихоплювало з темряви то обличчя, то зброю, а то і стільці та ліжка попід стінами. Здавалося, що то лісові духи заховалися від негоди, що бушувала там наверху, в це підземелля, щоб перечекати негоду. Знадвору ледь чутно доносився шум лісу. За столом сидів вже немолодий чоловік, а навпроти нього стояв юнак десь років 25-27. «То я йду, друже провідник.», - Промовив юнак. «Йди, тільки щоб до ранку був знову в криївці». «Слухаюсь», - коротко кинув юнак.

Відкрився лаз і в криївку разом з морозним повітрям посипався сніг та соснові гілки. Юнак зник в сніговій заметілі. Навколо все огорнули сутінки. Він сторожко оглянувся, поправив на грудях автомат, натягнув краще шапку і, кутаючи обличчя в комір кожуха, рушив до виходу з лісу. Тут же віхола заносила снігом його сліди, а він самотньо йшов у білому мороці.

Ось закінчився ліс, попереду – яр і ним можна дійти прямісінько до самої батьківської левади, а за левадою – невеликий садок, а там і батьківська оселя. Він уявляв, як в натопленій батьківській хаті його чекає батько, а на столі смачна кутя з медом. Серце якось стислося з жалю – мати і сестра ще минулого року померли від тифу – вони з батьком залишилися самі. Він не міг, щоб цей Святвечір батько був сам.

От і садок, стара дуплява груша. Він зупинився біля неї на хвилинку, подумав. Потім зняв автомат і легенько просунув його в дупло груші. Зняв з по-

яса гранати, дві просунув у дупло, а дві інших поклав у кишені і рушив на батьківське подвір'я.

А завірюха кидала снігом в обличчя. Ось він на подвір'ї. В хаті світилося світло. Вікна повністю заснував мороз. Щось недобре забилося серце – його не зустрів вірний собака, біля буди був тільки великий замет. Він, пригнувшись, попрямував туди. То був не замет, а вже замерзлий труп собаки.

Він зняв рукавиці і намацав в кишені холодні ребра гранат. Повертатися, не виявнивши, що сталося, він не міг – адже там тато – а може там вороги і це пастка, а завірюха плакала та завивала.

Аж ось промайнула думка, якщо тато чекає, то він в гранату вставить чеку, а якщо не чекає, а чекають вороги, то він живим не дасться.

Вже гранати по одній в кожній руці. Їх не видно майже з затиснутих кулаків, а ще хутро кожуха надійно ховає їх.

Аж двері до сіней, він сторожко їх відчинив, в сінях було абсолютно темно. В ніс приємно вдарив запах квашеної капусти та огірків. Він знав ще з дитинства, що в сінях взимку зберігалися діжки з квашеною капустою та квашеними огірками.

Він сторожко відчинив двері до кімнати і тут же його штовхнули в спину, він опинився посеред кімнати.

В кімнаті за столом сиділо два офіцери, по боках було декілька солдатів з автоматами напоготові. Хтось ззаду штовхав автоматом в спину. На долівці валялася розбита макітра з кутею і криваві плями на білому хіднику, який застелявся на долівку тільки по великих святах. Батька в хаті не було. Він зрозумів все.

Побачивши перед собою беззбройного юнака, офіцери задоволено усміхалися – птиця попалася в сильце.

Далі відбулося все, як в тумані. Викид правої руки і на долівку летить граната – він на мить бачить, як округлюються від жаху очі ворогів. Блискавичний розворот усім тілом і той, хто штовхав його в спину автоматом, летить сторчма під стіл, а він вже в темних сінях. Випускає з руки ще одну гранату і, зробивши два кроки, падає під вагою тіл, що в темноті навалюються на нього.

Навколо напівтемрява, це триває, здається, цілу вічність. Час наче зупинився, а пройшло не більше 35-40 секунд. Спершу в кімнаті, а потім і в сінях один за одним лунають два вибухи. Перший вибух він почув, а другий тільки бачив спалах і відчув, як ослабли ворожі обійми і нападники, які повністю його закрили собою, нараз обм'якли, і – тиша.

Він неймовірним зусиллям скинув їх з себе і вискочив надвір, в снігову заметіль.

Зупинився аж біля дуплавої груші, до якої приперся спиною, щоб не впасти. В голові дзвеніло, холоду не відчував, тільки розумів одне: йому наказано повернутися в криївку. Дістав з дупла автомат і гранати і, неначе п'яний, побіг до яру, а ним і до лісу. Його ніхто не переслідував. Вітер куйовдив волосся – шапку десь загубив.

Починала боліти в плечі ліва рука. Поступово почав чути шум вітру – слух повернувся. На початку лісу зупинився, перевів подих, оглянувся.

Десь далеко, коли вітер трохи вщухав, в стороні, де було село, виднілися відблиски заграви. Він якось збайдужіло подумав – то горить батьківська хата. Падаючи і підводячись, він прямував до криївки. Сили залишали його, а він твердив в думках тільки одне – йти... йти... йти.

Ось знайомі сосни і окрик вартового. Більше не пам'ятав нічого. Рана на руці була несмертельна, але велика втрата крові. Якби не мороз, то був би не дійшов до криївки.

Піднялася гарячка, він то падав в небуття, то приходив до свідомості.

Не пам'ятає, чи це йому снилося, чи було наяву – якось він почув, як смачно пахне кутя і партизанську пісню, яку стиха співали партизани. Він ще такої не чув, але запам'ятав її назавжди.

Сині кучугури пролягли хуртечі,
А на землю грішну опустився вечір.
Опустився тихо, щоб оголосити,
Як у Віфлеємі народивсь Спаситель.
А в криївці вогко, ні куті, ні сіна,
А в селі в Святвечір ждуть, напевно, сина.
Вийшов із криївки, тишина навколо,
Лише кріс з морозом у долоні коле.
Тільки не в цей вечір вирішив повстанець
І намерзлу зброю в схованці зоставив.
А мороз гарцює і рипить дорога.
А у небі зорі величають Бога.
І нарешті хвіртка, а за нею – хата,
Відчиняє двері: «Із Різдвом Вас, тату».
Ще хотів спитати, де старенька мати,
А з кутків на нього штири автомати...

І тепер, коли на Святвечір за столом збирається вся сім'я, діти та внуки, які обсідають дідуся з усіх сторін, він згадує той Святвечір далекого 1945 року, і звучить в хаті та партизанська пісня-колядка, і котяться непрохані сльози з очей.

P.S. Цю пісню можна послухати повністю, зайшовши на сайт: http://oun-upa.org.ua. Аудіо (60-річчю УПА присвячуються. Алла Онейда, В'ячеслав Судима).

Василь ПРОКІПЧУК

Про що розповідає дитячий малюнок

Чому більшість дівчаток малюють приицес? Тому, що вони або почуваються такими приицесами, або ж хочуть бути иими – тобто иайгарнішими, найчарівиішими, завжди в центрі уваги. Психологи твердять, що малюиок дитиии – одии з найточиіших джерел іифор-мації про неї. Адже малюиок для дитиии є її мовою, якою вона може виразити найпотаємиіше - те, що не може (або ие хоче!) висловити словами.

Слід мати иа увазі, що малюики дитиии починають "розповідати" про иеї з 4, а ще краще з 5 років.

Отже, попросіть дитину 5-10 років иамалювати свою сім'ю. Тільки ие кажіть кого саме – дитииа має це вирішити сама. Нехай малює кольоровими ОЛІВЦЯМИ, а ие фломастерами. Якщо у вас вийде непомітио підгляиути, в якій послідовності дитииа малюватиме персоиажів, - розкриєте важливий дитячий секрет. Але пильиуйте, щоб малі хитруни ие зауважили вашої цікавості! Бо тоді матимете спотворену інформацію.

Отже, иа що слід звериути увагу, аналізуючи дитячий малюиок?

1) ПЕРСОНАЖІ І ДЕТАЛІ

Першим і найбільшим малюють зображення найголовнішого в розумінні дитини члена родини (це може бути і вона сама!). Черговість малювання зображень показує пріоритетність членів сім'ї в уяві дитини.

Зазвичай лише після людей діти малюють інші деталі – хмарки, квіти, метелики тощо. Якщо ж дитина вимальовує „пейзаж", а вже потім людей – це тривожний сигнал. Слід замислитися, чому дитина така байдужа до своїх близьких.

Численні прикраси (ґудзики, бантики, намисто тощо) діти промальовують на фігурах тих, кого найбільше люблять. На деяких малюнках мами вбрані, наче королеви. Якщо ж такі прикраси є на „автопортреті" – це свідчить про бажання вирізнитися, привернути увагу, потяг до зовнішніх ефектів.

Зброя, загрозлива поза, чітко промальовані зуби і нігті свідчать або про агресивність, або про захисну форму поведінки. Батькам слід з'ясувати, від кого дитина хоче захиститись.

Зображення статевих органів на малюнках старших дошкільників також свідчить про демонстративне бажання привернути увагу, навіть ціною провокування агресії (на малюнках дітей до 4 років – це просто зображення природного життя).

Відсутність якогось члена сім'ї для малюнку – ознака психологічного дискомфорту чи конфлікту. Наприклад, на малюнку нема батька, який приділяє дитині мало уваги чи буває надто суворий. На запитання „Де ж тато?" дитина відповідає: „На роботі". Або на малюнку нема молодшого братика чи сестрички. Це означає, що дитина не може змиритися з тим, що їй стали приділяти менше уваги.

УВАГА! Не треба абсолютизувати відсутність когось із родини. Діти живуть сьогоднішнім днем, тож після сварки чи образи можуть „пропустити" кривдника. Якщо ж дитина „забула" намалювати себе – це серйозна проблема. І якщо навіть після нагадування „Ти забув намалювати себе" дитина каже „Потім намалюю" чи „Я вже не поміщаюсь", значить, він почувається самотнім, зайвим.

Буває, що дитина зображує неіснуючого члена родини (наприклад, братика чи сестричку). Отже, такі діти недоотримують уваги, вони потребують спілкування і ігор з батьками, а ще краще – з ровесниками.

2) РОЗМІР ФІГУР НА МАЛЮНКУ, ТОВЩИНА ЛІНІЙ, НАТИСК ОЛІВЦЯ

Невпевнені, непристосовані до життя у колективі, нервові діти малюють маленькі фігури, що займають невелику частину аркуша, лінії тонкі, натиск слабкий. Можливо, хтось із батьків надто суворий з дитиною або постійно нездоволений нею, і тому дитина почувається незахищеною у великому ворожому світі.. Самотні діти малюють і себе малесенькими.

Батьки мають знати, що невпевнені діти можуть шукати „компенсацію" зовні – у солодощах, загалом переїданні, володінні предметами (їм постійно потрібні нові й нові іграшки, якими вони майже не бавляться) і навіть у крадіжках.

Упевнені комунікабельні діти малюють з розмахом – великі фігури, добре натискаючи на олівець. Якщо дитина вважає себе „пупом землі" – то їй навіть може не вистачити аркуша для зображення себе, найкращого в світі. Діти з адекватною самооцінкою малюють себе однакового чи трохи нижчого зросту батьків. Розмір зображень також говорить про місце, яке посідає ця людина у житті сім'ї. Якщо молодшого брата чи сестру дитина малює більшим за себе, це означає, що молодший забирає всю увагу батьків.

На малюнках дітей, у яких швидко і безпричинно міняється настрій, так само міняється натиск олівця – то слабкий, то сильний.

Ознакою підвищеної тривожності малюка є часті виправлення, особливо такі, що лише погіршують якість зображення..

3) ВІДСТАНЬ МІЖ ФІГУРАМИ

Діти зазвичай малюють себе поряд з тим, кого найбільше люблять. (От вам і правдива відповідь на дурне доросле запитання „Кого ти найбільше любиш – маму чи тата?"). Якщо діти малюють себе в центрі між татом і мамою – значить, вони почуваються важливими для них і любимими.

Найдалі від усіх і від себе діти розміщують „нелюбимого" родича. Зображення когось у профіль чи спиною свідчить про напружені стосунки з цим родичем.

Якщо дитина намалювала себе окремо від інших, на певній відстані, це свідчить про відчуття ізольованості, самотності, непотрібності.

Якщо фігури родичів розміщені далеко один від одного, відділені один від одного іншими предметами (квітами, тваринами тощо), це означає їх емоційну роз'єднаність, конфліктність у сім'ї, яку глибоко переживає дитина.

Надто щільне зображення фігур свідчить або про гарні тісні стосунки у сім'ї або про мрії дитини про такі стосунки.

4) ЗОБРАЖЕННЯ РУК І НІГ

Відсутність рук на „автопортреті" дітей після 6 років може свідчити про їх слабкість, пасивність, а у дітей після 10 років – про затримку інтелектуального розвитку. Такі діти можуть бути надто поступливими, не давати здачі, коли їх ображають інші діти, або почуватися безправними у своїй родині.

Підняті догори або великі довгі руки з великими пальцями на „автопортреті" можуть свідчити про агресивність дитини, а на зображенні батьків – про очікувану від них агресію – тобто образи, грубість.

Невпевнені діти часто малюють нестійкі фігури, з маленькими тоненькими ніжками. Так підсвідомо вони виражають відсутність підтримки, захищеності, міцного стержня в собі. Брак відчуття захищеності, тривожність може затримати розвиток емоційної зрілості, перешкоджати досягненню психічного здоров'я.

5) ГОЛОВА, РОТ, ВУХА, ОЧІ

Якщо обличчя промальоване ретельніше від

інших частин тіла, то цей персонаж є значимим у житті дитини. Якщо дитина „пропускає" частини обличчя або ж малює лише овал – цей родич є джерелом негативних емоцій. Якщо таким чином зображене власне обличчя – дитина почувається самотньою в сім'ї.

Завеликий рот свідчить про грубість, образи, яких дитина зазнає від члена родини. Замалий – про те, що з нею мало спілкуються. Якщо на обличчі лише рот – дитина потерпає від постійних нотацій і зауважень цього родича.

Промальовування вух свідчить про те, що дитину слухають і чують (вуха на „автопортреті" - дитина слухає вас і чує). Відсутність вух – „не слухаю", „не чую". Те саме можна сказати і про очі. Але якщо намальовані лише очі (і/або вуха), ще й великі, із замальованими зіницями, - дитина повідомляє вам, що цей родич здійснює над нею постійний нав'язливий контроль, вона його боїться.

6) КОЛЬОРИ

Діти відчувають колір і підбирають його до свого настрою. Психолог Макс Люшер стверджує, що вибір кольору відбиває психологічні якості і стан здоров'я. Зазвичай діти середнього рівня емоційного розвитку використовують 5-6 кольорів. Ширша гама свідчить про натуру чутливу, емоційну. Якщо дитина старша 4 років малює 1-2 олівцями, це радше свідчить про її негативний стан у даний момент (синій – тривога, червоний – агресія, чорний – депресія). Використання лише простого олівця за наявності кольорових може свідчити про відсутність „чуття кольору" або про те, що в житті дитини бракує яскравих позитивних емоцій Найважливіші для дитини персонажі вирізняються найбільшою кількістю барв. „Нелюбимих", ворожих персонажів діти малюють чорним або темно-коричневим кольором. Якщо дитині затишно у родині, вона „одягає" себе у яскраві теплі кольори.

ВИСНОВКИ

Все вищевикладене не є абсолютним законом. Не робіть поспішних висновків, якщо вам видасться щось не гаразд, не лякайтесь, поспостерігайте за дитиною якийсь час, адже малюнки – це дуже індивідуальна річ.

Звісно, благополучних малюнків значно більше від тих, які волають про допомогу. Але не завадить перевірити, чи не має ваша дитина таємного страждання, якого ви не побачили.

Шановні батьки! Любіть своїх дітей, будьте уважні до них, малюйте з ними, бавтеся, розмовляйте! Ви ж хочете виростити щасливих людей, поряд з якими будуть щасливі всі?

Варто щодня виконувати спеціальну вправу, яку психологи називають „безумовна увага". Щодня приділяйте дитині щонайменше 10 хвилин „безумовної уваги": телефон і телевізор вимикаються, миття посуду відкладається, обід не вариться, двері зачиняються. Ці 10 хвилин ви розмовляєте з дитиною про що завгодно. Почати можете ви: розпитайте дитину, як минув день, з ким вона бавилась, що робила тощо. Повірте, контакт з дитиною - це надзвичайно важливо зараз, а для ваших майбутніх стосунків – просто безцінно.

Аліна ФІЛЕНКО, психолог

НОВИНИ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

У МІСТІ ДУБАЇ В ОАЕ З НАДЗВИЧАЙНОЮ ПИШНІСТЮ ВІДКРИЛИ НАЙВИЩУ СПОРУДУ ПЛАНЕТИ – ХМАРОЧОС БУРДЖ ДУБАЇ

В унікальному шоу, за яким спостерігало 2 млрд. глядачів з усього світу, були задіяні світло, музика й вода. Хмарочос під музику осяяли 10 тис. спалахів феєрверків. В такт музиці працював і найбільший у світі музично-світловий фонтан, що підносить струмені води на висоту 50 поверхів.

Нововідкрита башта побила низку світових рекордів. Вона стала найвищою житловою спорудою (її висота становить 828 м, а шпиль видно з відстані 95 км); будинком з найбільшою кількістю поверхів (162) та з найшвидшим ліфтом, що рухається зі швидкістю 9 м/с і піднімається на найвищу в світі висоту – 504 м. У вежі функціонують мечеть, що розташована на рекордній висоті - 600 м над землею, та найвищий у світі оглядовий майданчик на 124-му поверсі. У день відкриття хмарочос перейменували у Бурж Халіфа (Башта Халіфа) та честь чинного президента ОАЕ шейха Халіфи бін Заєда Аль Нагаяна.

Будівництво Бурж Халіфа тривало майже 6 років й обійшлося у $4,1 млрд. Площа її внутрішніх приміщень становить понад 1 млн кв. м. Тут розташована 1 тис. елітних квартир, 90% з яких вже продані.

Квадратний метр продавали по $20 тис. Найдорожчі апартаменти під самим шпилем коштували до $10 млн.

ЯПОНЦІ ПРЕДСТАВИЛИ АКВАМАТЕРІАЛ, ЯКИЙ НА 95% СКЛАДАЄТЬСЯ З ВОДИ І ЗМОЖЕ ЗАМІНИТИ ДЕЯКІ ВИДИ ПЛАСТИКА

Новий матеріал розробила і представила група вчених під керівництвом професора Такудзо Аїда з Токійського університету.

Прозорий і пружний акваматеріал легко розтягується і швидко відновлює форму. Для його створення вчені використовували мінеральну глину, що широко застосовується в косметології, і поліакрилат натрію - речовину, що є в дитячих підгузниках. Вода з доданими до неї речовинами при збовтуванні моментально густіє в гелеподібну форму.

В отриманому матеріалі хімічні добавки становлять усього 0,2%, що робить дуже перспективним його застосування в медицині і косметології. Міцність його подібна з силіконом, що використовується при пластичних операціях. Він здатний витримувати температури до 100 градусів Цельсія.

Учені сподіваються на широке застосування новинки як склеювального матеріалу при операціях і лікуванні травм.

ВЧЕНІ ВИЯВИЛИ ГЕН, ЩО ВІДПОВІДАЄ ЗА РОЗВИТОК АСТМИ

Керівнику Данського педіатричного центру астми, професору Хансу Бісгорду і його дослідницькій групі вдалося виявити ген, безпосередньо пов'язаний з ризиком розвитку бронхіальної астми.

Вивчення данськими вченими групи з 3 тисяч 377 європейських і африканських дітей, хворих на бронхіальну астму, дозволило виявити невідомий раніше ген, що отримав назву DENN1B. Він активується в клітинах імунної системи людського організму.

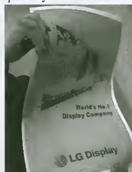
Однак, як саме це сприяє розвитку хвороби, вчені поки не знають. "Знайдений нами ген, зрозуміло, необхідно буде вивчити в ході подальших досліджень. Ми сподіваємося, що це відкриття допоможе краще зрозуміти природу захворювання і сприятиме профілактиці, діагностиці та лікуванню дитячої астми", - заявив професор Бісгорд.

На бронхіальну астму, що вважається хронічним і невиліковним захворюванням, страждає від 4% до 10% всього населення Землі. Серед дітей цей показник сягає позначки 10%.

LG ПРЕДСТАВИЛА ГНУЧКИЙ ДИСПЛЕЙ ДЛЯ ЧИТАННЯ ГАЗЕТ

Компанія LG Electronics продемонструвала в роботі екрани з діагоналлю 19 дюймів, які можна скрутити в трубочку.

Нові дисплеї використовують технологію "електронних чорнил" (e-ink) - таку ж, як у рідерах типу Kindle. Нове втілення технології, на думку представників LG, дозволить випускати в електронному форматі не лише книги, але і газети. При цьому відчуття читача, порівняно з паперовими газетами, майже не зміняться.

Формат дисплея - 25 см на 40 см, товщина - всього 0,3 мм, а вага - 130 грам. При цьому традиційне для дисплеїв скло замінила металева фольга.

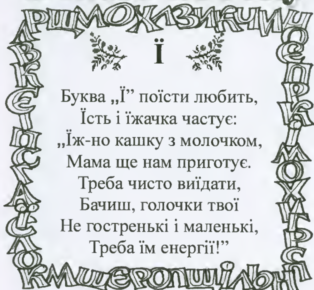
LG повідомляє, що масове виробництво гнучких дисплеїв готується вже цього року. Щоправда, з трохи меншим форматом : 11,5 дюйма.

ДИТЯЧА СТОРІНКА
ДЖЕРЕЛЬЦЕ

Агов, друзі! Не дрімайте, Джерелика зустрічайте!

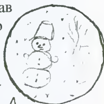
вчимо абетку

Ї

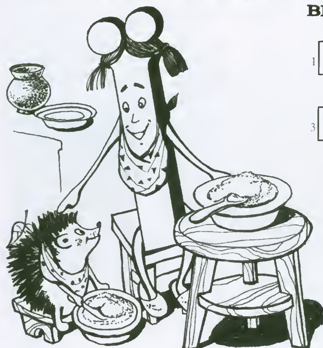
Буква „Ї" поїсти любить,
Їсть і їжачка частує:
„Їж-но кашку з молочком,
Мама ще нам приготує.
Треба чисто виїдати,
Бачиш, голочки твої
Не гостренькі і маленькі,
Треба їм енергії!"

Як провели Різдвяні свята? Як Новий рік зустріли? Я теж отримав багато вражень від зимових канікул, ось тільки… снігу не було. А там, де ви проживаєте, випав сніг? Мій товариш написав листа, що у його місті снігу повно-повнісінько, дорослі аж скаржаться на кучугури, не встигають прогортати доріжки, а от дітям — зимові розваги на радість. І сніжки пограти, і сніговика зліпити, а то й цілий сніговий палац! А я просто уявляв, як би було чудово, коли б хоча б на один день випав пухкий сніжок. Може, ще випаде...

Гадаю, ми всі відпочили добре, і тепер з новими силами — за навчання. Не забувайте і про українську грамоту. Бувайте! Джерелика не забувайте!

РОЗФАРБУЙ

ВПИШИ В КЛІТИНКИ ДОДАТКОВІ БУКВИ, І ВІДГАДАЙ ТАКІ СЛОВА:

1				ї		
2				ї		
3				ї		
4				ї		
5				ї		

1 - Певна територія, де проживають люди
2 - Розвалина
3 - Легенька пушинка, але не сніжинка
4 - Щоб отримувати молоко від корови, треба її ...
5 - Усе, що можна їсти

Абетка - це надійна стежинка до української грамоти. А тут вона прокладається в нетрях англомовного життя. Всього 33 літери, але саме вони можуть змінити серця і світогляд наших дітей, які народжуються і виростають без українських колискових і казок, такі далекі від батьківської землі.

В абетці, яку я пропоную у випусках "Дитячої сторінки", - букви граються, куховарять, дивляться телевізор... Легко вчитися, коли це не урок, а подорож чи цікава пригода.

Придбати книжку-розмальовку з віршиками про букви і картинками (художник Андрій Дейнека) можна зателефонувавши до редакції: 425-752-1255. Ціна - $5. Гуртовим покупцям - знижки.

В абетці також є гра "відгадай слово". Книжка розрахована на дітей дошкільного і молодшого шкільного віку, вона стане в пригоді вчителям українських шкіл, вихователям, батькам, та усім, хто прагне поширювати рідну мову серед української общини за кордоном.

З повагою,
автор Галина ВОЛЧКОВА

Казка про ведмедика Непосидька

У дрімучому лісі стояла собі хатка, де жили стара ведмедиця зі своїм сином-ведмедиком. Називався він Непосидько. Якось уранці ведмедика розбудив сонячний зайчик, що весело стрибав по хаті. Ведмедик здивувався: „Звідки він тут узявся?" А зайчик тим часом у вікно утік. Почав Непосидько маму будити:

– Пусти мене погуляти з сонячним зайчиком!

Ведмедиця натягнула ковдру на самий ніс і пробурчала:

– Ще зима, весни ще кілька тижнів чекати. Спи!..

Але ведмедику не спалося. Він тихенько зліз з ліжечка, прочинив двері й визирнув надвір.

Бачить – справді ще зима, хатку снігом завалило, а сонячного зайчика вже нема. Сива хмара закрила небо, в лісі потемніло. Пішов ведмедик у ліс сонячного зайчика шукати. Бачить, синичка по гілках стрибає і теж наче щось заклопотано шукає.

– Ходи сюди! – гукає ведмежатко. – Мене звати Непосидько, а тебе?

- Я звуся Жовтаня.

- Давай побавимось! – каже ведмедик.

- Я дуже голодна, зима кінчається, а в лісі вже зовсім їжі не залишилося.

Скоріше б уже весна! – Сказала Жовтаня і полетіла геть.

Іде Непосидько далі. І раптом у нього над вухом хтось як крикне:

– Кар-р-р!!

Ведмедик з переляку видряпався на якесь деревце. Бачить: у нього перед носом гойдається кілька червоних ягід. І згадав ведмедик про голодну синичку. Почав її гукати:

- Агов, Жовтаню, де ти? Лети сюди, я знайшов тобі сніданок.

Прилетіла синичка:

- Та це ж горобина! Така смакота! – подзьобала ягідок і каже:

- А тепер і побавитись можна!

І почали вони у піжмурки гратися. Ох, як весело їм було!

ЗНАЙДИ 10 ВІДМІННОСТЕЙ

Чи траплялося вам, перебуваючи у людному місці - в центрі великого міста, у громадському транспорті чи на залізничному вокзалі в розпал курортного сезону, - машинально ковзаючи поглядом по обличчях, зупинитися на одному з них і сказати самому собі: "Ось цей, швидше за все, християнин ".

"Хомо екклестікус"

людина церковна

Я кажу не про надприродне духовне розрізнення або внутрішнє свідоцтво, але про якісь зовнішні ознаки, що дозволяють визначити християнина в натовпі перехожих. Для більш досвідченого в цих питаннях ока досить незначних особливостей зачіски, способу пов'язання косинки, дрібних елементів одягу, щоб не просто вгадати в їхньому володареві християнина, а й точно назвати його деномінаційну приналежність. А почувши мову передбачуваного християнина, можна з упевненістю говорити: "Так, цей - наш". Адже сучасні християни мають свій власний сленг, манеру одягатися й тримати себе в суспільстві. Досить згадати значки і кулони з християнською символікою, футболки та кепки з логотипами церков, фрази, переповнені виразами типу "алілуя-амінь", щоб усе зрозуміти. Але це вже "крайні" прояви згаданого феномена. Іноді все виглядає не настільки показово, але не менш красномовно.

Все це вказує на наявність своєрідного християнського стилю або християнської культури. У даному випадку під культурою я маю на увазі, перш за все, певну соціальну поведінку. Не слід також забувати про наявність у представників різних християнських течій характерного тільки їм типу мислення. Деякі мої знайомі, поспілкувавшись кілька хвилин з тією або іншою людиною здатні були безпомилково встановити її деномінаційну приналежність. При цьому розмова велася на повсякденну тему, а не торкалася якихось спірних доктринальних питань. А, може, комусь доводилося чути закиди на кшталт цих: "Ти говориш, як типовий баптист (харизматик, католик і т.п.)"? Такі вирази в своїй більшості мають на увазі чиюсь неспроможність або небажання переступити через деномінаційні рамки своєї громади, мислити ширшими категоріями. Вони і вказують на певний тип мислення, властивий тій чи іншій релігійній групі.

Якщо підсумувати все вищесказане, можна виділити по якихось зовнішніх ознаках особливу соціальну групу людей, клас, прошарок. Навіть особливий тип людини. "Хомо баптістікус", або "хомо харізматікус", або ж, у більш широкому сенсі - "хомо екклестікус" (людина церковна). Часто такі "хомо", особливо ті, хто "виріс у церкві", бувають зовсім безпорадними, коли виходять за межі свого культурного середовища. Для них типові співгромадяни іноді, в силу особливостей своєї поведінки і мислення, виглядають істотами з іншої планети. Та й для співгромадян перші часто виглядають аналогічно - дивні люди, які говорять дивною мовою. Погодьтеся, для продавця в гастрономі або для випадкового попутника в автобусі існують певні труднощі в розумінні фрази: "Сьогодні така помазанна погода! Амінь?" Ми навіть, думаю, маємо право говорити не про окрему соціальну групу, але про окремий соціум, який сформувався в стінах церкви. Про соціум, проблемам якого ми приділяємо достатньо уваги. Давайте згадаємо нескінченні розмови про те, як повинен одягатися християнин, яку музику можна слухати, а яку не можна, про те, які книжки читати і т.п. Що це, як не формування певної культури? Отже, християнська культура, а точніше, церковна культура реально існує. От тільки, що вона приносить церкві - благословення чи проблеми.

Особисто мене проповіді, які спрямовані на формування церковної культури, дещо настсорожують. Настільки активна і постійна увага до питань, що становлять собою культурні проблеми, а не богословські, свідчить про спрямованість інтересів церкви. Це говорить, що ми більше зацікавлені в зовнішніх змінах, а не у внутрішніх перетвореннях. Але такий підхід зводить християнство до своєрідної морально-етичної системи (нехай і більш досконалої, ніж інші), а саму церкву перетворює на "клуб моралістів", як висловився колись один мій знайомий пастор. Якщо мова йде про моральне поліпшення людини, не залишається місця преображаючій дії Святого Духа. А, отже, церква втрачає своє призначення і духовну силу. Це звучить досить різко, але якщо послідовно йти по шляху формування специфічної церковної культури, то, через деякий час, ризикуємо закінчити саме так. Але ми не покликані приводити людей до церкви і змінювати їх за своїм образом і подобою, а повинні дозволити Богу відновити в них Свої образ і подобу, втрачені в результаті гріхопадіння.

Але ж, хіба глибокі внутрішні перетворення в людині не виявляються в зовнішніх змінах в поведінці? Так, але ці події не відбудуться в зворотному порядку. Нам сьогодні потрібні не проповіді про зміну поведінки, але проповіді про покаяння. Подивимося, який відсоток займав розбір культурних питань у проповідях Ісуса. Або в посланнях Павла? А який відсоток наших проповідей присвячений цій темі? Чи не є наша зосередженість на культурній проблематиці свідченням нашої недовіри Богу, побоювань, а раптом щось піде не так? Досить згадати "юдействуючих" в Галатії, проти яких виступав апостол Павло. Мабуть, вони побоювалися втратити свій вплив на церкву, в якій стрімко зростала кількість новонавернених з поган. От і намагалися "окультурити" їх, одягнути їх в "юдейську шкуру". А може, вони просто не могли уявити християнина, не схожого на них? Досить згадати також здивування Петра і його супутників у будинку Корнилія, коли Дух Божий вилився на "неокультуренних" язичників (Дії 10:45-47).

Ми бачимо, що культурні рамки були для деяких великою перешкодою в служінні (взяти того ж Петра) і перешкодою у поширенні Євангелія. Церква знайшла вихід. Ми бачимо його в посланнях Павла і рішеннях Єрусалимського собору - залишити культурні питання на другому плані і звернути увагу на дійсно важливе: "Бо сили немає ані обрізання, ані необрізання, а створіння нове" (Гал. 6:15). Тоді мова йшла про національну культуру, сьогодні - про культуру церковну, деномінаційну. На жаль, остання часто є перешкодою в нашому служінні, як була перешкодою в служінні в І столітті. Культурні відмінності, на мій погляд, є однією з найбільших перешкод у співпраці деномінацій. Ми чимось нагадуємо тих "юдействуючих" з Галатії, коли намагаємося зробити "баптистське" обрізання для харизматів або вдягнути баптистів в "харизматичний" одяг.

Але не релігійне обрізання нам потрібно, а обрізання серця Духом Святим. "Обрізання корисне, коли виконуєш Закона; а коли ти переступник Закону, то обрізання твоє стало необрізанням. Отож, коли необрізаний зберігає постанови Закону, то чи не порахується його необрізання за обрізання? І необрізаний з природи, виконуючи Закона, чи не осудить тебе, переступника Закону з Писанням і обрізанням? Бо не той юдей, що є ним назовні, і не то обрізання, що назовні на тілі, але той, що є юдеєм потаємно, духово, і обрізання серця духом, а не за буквою; і йому похвала не від людей, а від Бога." (Рим. 2:25-29). Тому, не культурне обрізання або необрізання необхідно цьому світу, але

"явлення Духа і сили" (1 Кор. 2:4). Битва церкви зі світом не повинна відбуватися виключно на рівні протистояння двох культур.

З іншого боку, світові складно буде зрозуміти згаданих "хомо екклестікус", та й самим цим "хомо" складно буде знайти точки дотику з цим світом. Якби галатійські християни в свій час поступилися "юдействуючим" і дозволили б перетворити себе в "хомо екклестікус" тих часів, вони стали б втраченими для своїх співгромадян-галатів (оскільки останні розглядали б їх тепер як юдеїв) і не змогли б ефективно нести своє служіння в їхньому середовищі. Навіть Павло, юдей по національності і культурі "для всіх був усе, щоб спасти бодай деяких" (1 Кор. 9:22).

На жаль, сьогодні багато хто "церковно окультурені християни" втрачені як інструмент перетворення свого суспільства. Хоча б тому, що вони не є його частиною, а частиною іншого соціуму, про що йшлося на початку.

Пригадую, як свого часу я зазнавав труднощів з тим, щоб поговорити про Бога зі своїми невіруючими друзями. Адже місцями їх зустрічей та спілкування часто могли бути пивні та інші подібні місця, відвідування яких християнином, з точки зору церковної культури, було абсолютно неприпустимим. Але виявилося, що й такі місця іноді можуть стати місцем євангелізації. Поки мої знайомі потягували пиво, ми змогли в дружній атмосфері торкнутися багатьох питань, пов'язаних з Богом, християнством і т.п. Щоправда, попередньо мені довелося довго "проламуватися" крізь стіни церковної культури в своєму розумі. Потім, пам'ятається, зазнавав труднощів вже з тим, як пояснити своє перебування в подібних місцях і "... не дати приводу тим, хто шукає приводу" (2 Кор. 11:12).

Це не означає, що я закликаю всіх християн пересісти з церковної лави за барну стійку. Чи не означає і того, що я сам дуже часто це роблю. Але подібне служіння стає взагалі неможливим у межах згаданого церковного культурного соціуму.

Розумію, що для деяких я зайшов далеченько у своїх міркуваннях, а інші тільки і чекають слова, яке дозволило б їм зайти ще далі. Але головна ідея наведеного прикладу - в тому, що іноді надмірна прихильність церковній культурі істотно обмежує наше служіння. Ми не покликані будувати окреме суспільство в стінах церкви, але виходити звідти і перетворювати суспільство навколо нас. Де можна було знайти Ісуса під час Його земного служіння? Хто сидить із митниками та з грішниками, що далеко виходило за межі релігійної культури того часу і викликало постійні докори фарисеїв. Проте пізніше ці митники та фарисеї стали апостолами, пророками, благовісниками і пастирями, які змінили своє суспільство. А де можна знайти сучасних служителів? Здебільшого, вони знаходяться у стінах церков.

Згадаймо, з чого починалося обговорення даного питання. Цікаво, змогли б ми в часи ранньої церкви виділити у натовпі християнина, подібно до того, як можемо зробити це сьогодні? Чомусь думаю, що наші спроби не були б настільки ж успішними. Досить згадати, що християни тих часів самі використовували таємні знаки, щоб пізнавати один одного серед навколишніх людей. Вони були членами свого культурного середовища, що дозволило їм ефективно поширювати Євангеліє в цьому середовищі. Чи можемо ми сьогодні, подібно нашим братам і сестрам в минулому, стати зерном, яке було б посіяно в сучасне суспільство і принесло сходи в царство Боже?

"Від усіх бувши вільний, я зробився рабом для всіх, щоб найбільше придбати. Для юдеїв я був, як юдей, щоб юдеїв придбати; для підзаконних був, як підзаконний, хоч сам підзаконним не бувши, щоб придбати підзаконних. Для тих, хто без Закону, я був беззаконний, не бувши беззаконний Богові, а законний Христові, щоб придбати беззаконних. Для слабих, як слабий, щоб придбати слабих. Для всіх я був усе, щоб спасти бодай деяких. А це я роблю для Євангелії, щоб стати її спільником."(1 Кор. 9:19-23).

Павло ВАЛЕНЧУК

Християнська притча

- Святий отче, - звернувся новачок до отця-настоятеля, - моє серце заповнене любов'ю до світу, і воно очищене від спокус диявола. Яким буде наступний крок? Падре попросив учня сходити разом з ним до хворої людини, яка потребувала сповіді. Після того, як священик втішив сім'ю, він звернув увагу на скриню в кутку кімнати.

- Що знаходиться в цій скрині? - Запитав він.

- Одяг, який мій дядько ніколи не носив, - сказала його племінниця. - Він завжди думав, що потрібен якийсь особливий привід, щоб надягти ці речі, в результаті вони гниють в скрині.

- Пам'ятай про скриню, - сказав настоятель учневі, коли вони пішли. - Якщо в твоєму серці є скарби, використовуй їх прямо зараз. Інакше вони згниють.

Продовження, початок див. у числі 6-8(202-204)

ВІРУЮ В БОГА І В УКРАЇНУ

Левко Лук'яненко

1968 року у Володимирському централі познайомився з фактичним керівником Українського національного фронту (арештованим 1967 року) Зиновієм Красівським, одним із кращих синів сучасної України.

1970 року у вересні місяці з Володимирської в'язниці перевезли до 3-го концтабору в село Барашеве Мордовської АРСР.

10 грудня провели голодовку протесту проти порушення в СРСР Загальної декларації прав людини, поставили вперше організовано перед союзною владою вимогу надати політв'язням окремий юридичний статус та вимагали перевести українців для подальшого відбування кари на Україну.

Адміністрація мордовських концтаборів виявилася неспроможною перетяти канали виходу інформації, і того в липні 1972 року КДБ транспортував 500 найактивніших політв'язнів на Урал, щоб там повністю ізолювати від світу.

Змагання продовжувалося.

1973 року в Кучино на Уралі мав задоволення познайомитися з росіянином Єгором Давидовим, демократом послідовним аж до такої міри, що визнавав право України на відокремлення від Росії. Він належав до нового російського дисидентства. Воно відрізняється від попередніх російських політв'язнів значно більшою демократичністю, і це всіх неросіян дуже порадувало.

1974року Чусовський райнарсуд Пермської обл. засудив від українців мене, від литовців Кудірку і від євреїв Чорноглаза до "критої" Володимирської тюрми за організацію страйку в Кучинській 36-ій зоні, до якого нас примусило побиття політв'язня українця С.Сапеляка.

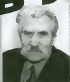
У Володимирі познайомився з чудовими людьми: Володимиром Буковським і Володимиром Балахоновим. Згодом вдруге зустрівся з нашим краянином з Лондона Миколою Будулаком-Шаригіним, що не втрачав гумору навіть тоді, коли тиск крові підіймався за 220 і все його обличчя аж синіло. Поталанило сидіти з Анатолієм Здоровим, Олесем Сергієнком, євреєм Яковом Сусленським.

Життя з такими людьми в будь-яких умовах стає цікаве і змістовне.

Ми розробили доволі докладний проект закону, що мав би окремо від карних злочинців регулювати умови утримування в ув'язненні політичних в'язнів і підписали (всього 72 особи) та спрямували вдень політв'язня СРСР 30. 10.74 р. до комісії законодавчих передбачень Верховної Ради СРСР.

У тюрмі мене зустріли знайомі з першого разу адміністративні особи: начальник підполковник Зав'ялкін, упириця в образі начальниці санчастини О.М.Бутова, підступний кагебіст М.О.Обрубов, Рогов та інші. Запеклі шовіністи, вони люто ненавиділи українських патріотів, а на мої слова про неминучість виходу України з-під Москви перетворювалися в суцільний імпет зла і все робили для того, щоб нас покалічити і вивести з лав противників імперії.

За перший раз вони покалічили мене. На цей раз вирішили знищити морально і запроторили до

Рибінської психлікарні для дослідження психічного стану. І хоч начальник корпусу, де я був, і головний лікар психлікарні казали, що мені нічого в них робити, під тиском КДБ через місяць мене виписали з діагнозом «іпохондричний синдром» і визнали за інваліда II-ї групи.

21 січня 1976 року минав термін ув'язнення. Щоб не дати можливості заїхати в Москві до матері В.Буковського та дружини В.Балахонова та інших знайомих із свіжою інформацією про тортури у Володимирському централі, мене схопили в день голодовки 10.12.1975 року і повезли до Чернігова, протримали у в'язниці до 21 січня 1976 року і звільнили.

Чернігів як географічне місце подобається, але як середовище людей справив на мене жахливе враження: старше покоління знає українську мову і вміє нею розмовляти (хоч послуговується нею лишень принагідне), середнє покоління розуміє українську мову, але розмовляти нею уже не вміє, молодше покоління майже не розуміє української мови. Значить, за теперішнього стану справ, за теперішніх темпів русифікації мине ще одне покоління і Україна в Чернігові пропала! Що ж робити? Допустити загибель України? Нехай загинуть наші чудові пісні, наші звичаї, традиції, наша культура і оці чернігівські безпам'ятні нащадки козацької крові і слави, нехай зацвенькають по-московському та утнуть про „Дуню-тонкопряху" на крутих деснянських берегах?!

О, ні! Хай краще я помру в тюрмі, аніж дивитися спокійно, як тут плюндрують Україну — скільки маю сил, чинитиму опір русифікації! Не можна допустити, щоб ворог подужав! І я почав діяти. Спочатку сам. А у вересні 1976 року Микола Руденко запропонував створити Українську громадську групу сприяння виконанню Гельсінських угод. Я пристав на пропозицію, побачивши в ній сміливий і політично вельми прозорливий крок. Після початкової акції фундаторами групи захотіли стати й молоді люди Микола Матусевич та Мирослав Маринович, а також мої старі побратими Олекса Тихий та Іван Кандиба. Таким чином нас стало 10 осіб: Бердник, Григоренко, Кандиба, я, Матусевич, Маринович, Мешко, Руденко, Строката, Тихий.

5 лютого 1977 року арештували Руденка і Тихого, у квітні - Мариновича і Матусевича. Мене дуже радувало, що знаходяться все нові і нові люди, готові вступити до групи і заповнити прогалину в її рядах. Бачили, що йдуть сатані в пащу - просто в тюрму, вони все-таки йшли - справді взірцева жертовність за справедливість і свободу!

12.12.1977 року арештували мене. 10-.12.1977 року я закінчив писати звернення до Белградської наради 35-ох держав про дискримінацію українців у сфері права на еміграцію і щасливо передав до Києва.

У час слідства я добре знав, який строк ув'язнення чекає мене і які умови ув'язнення. Оголосив голодовку протесту проти несправедливого арешту, покази давати відмовився, відмовився від совітського громадянства і вперше прийняв душею думку про смерть як не найгірший поворот долі. За десять років (від 50- до 60-річного віку) зумів би написати щось путяще, атак... це 10 років суцільної інтелектуальної деградації, після якої, якщо й залишиться фізична сила водити по паперові писалом, то не залишиться достатнього об'єму пам'яті для створення синтетичне цільної праці. Чи варто мучитися 10 років, щоб потім вийти ні на що не спроможним калікою?.. Єдина думка, що втримала на світі, була: я сам господар свого життя і завжди, незалежно ні від якої влади, можу припинити його, якщо воно стане не вартим продовження. Я вищий тут суддя і можу піти зі світу, коли сам захочу. Того поспішати нічого. Коли вже неспроможний буду терпіти, тоді піду. А поки що спромож-

ний витримувати.
Чернігівський облсуд у м.Городні (де жив брат Віктор, а батьки у Хрипівці за два кілометри від Городні) визнав мене за особливо небезпечного рецидивіста і засудив до 15 років неволі: 10 років ув'язнення та 5 років заслання.
20.10.1978 року привезли до тої ж самої Сосновки Мордовської АРСР, що в ній 17 років тому почав був своє в'язенське життя. Тільки тоді то була велика зона, а тепер через дорогу від неї маленька, низенька в'язниця. Ідучи в прокляте місце, не раз згадував Шевченка:

Далекий шлях, пане-брате,
Знаю його, знаю –
Аж на серці похолоне,
Як його згадаю...

І їхав. (Хоч можна було й не їхати).
Зустрів мене Олекса Тихий, Іван Гель та інші знайомі українці і неукраїнці.
З тюрми вдавалося відправляти інформацію у світ широкий і таким чином розкривати перед демократичним світом безправність совітських громадян та деспотичну сутність брежнєвського режиму.
Позаяк перетяти канал виходу інформації адміністрації таборів не вдавалося, у лютому 1980 року нас усіх перевезли на Урал до спеціально збудованої тюрми у с. Кучино, що метрів за 200 від суворого концтабору.
Незабаром через агентуру поширили чутки, що ніхто із зони не вийде живий, якщо не розкається у своїй діяльності. З роками брутальність посилювалася і вже уповноважений КДБ сам казав: «Як же ми випускатимемо вас на волю, якщо ви не роззброїлися. Ви ж продовжуватиме боротися проти нас. Ні, таких людей ми не випускатимемо живими».
Поступово ми зжилися з думкою, що чесна смерть у Кучині, либонь, і буде нашою останньою послугою Україні.
1981 року із суворої зони взяли Андрія Турика до Пермської тюремної лікарні майже дужим і за місяць відправили на тамтой світ - так він заплатив за свій підпис під документом дев'ятнадцяти!
1982 року помер Михайло Курка (із генерації бандерівців).
1983 року 5 травня помер Олекса Тихий. Для мене цей рік був особливо важким. Окрім власного балансування на грані життя і смерті, я втратив кращого побратима, а в жовтні померли батько і за десять днів після батька помер брат Віктор.
5 вересня 1984 року, у День пам'яті жертв червоного терору, покінчив життя самогубством мій другий побратим Юрко Литвин. Цього ж року помер від нелюдських знущань Валерій Марченко. Він заплатив життям за те, що оприлюднив демократичному світові таємний документ Міністерства освіти про прискорення русифікації українців.
1985 року, напередодні пам'яті жертв червоного терору не стало Василя Стуса.
Після смерті Стуса настала деяка полегкість. Проте, ще і 1986 року КДБ застосовував старі методи розправи зі своїми ідейними супротивниками і завдавав ударів нижче пояса.
13 вересня 1986 року мене взяли з Кучинської в'язниці і привезли до Пермської пересильної тюрми. Звідти я мав уже не вийти. І тільки великий досвід допоміг уникнути смерті та молитва, що там її склав:

Боже, створив Ти мене,
Дав мені душу і тіло.
Визначив долю мою,
Вказавши великеє діло.
Боже, поклав мені йти
Крізь тюрми й безмежнії муки
Шлях до святої мети,
Яку осягнуть вже онуки.
В час лютих ударів в неволі
Я чую підтримку твою —
У хворому й кволому тілі
Ти зміцнюєш душу мою.
Боже, з юнацьких років
Прагну до волі Вкраїни.
Леле, так мало зробив —
Виснажив геть усі сили.
Боже, молю одного:
Дай волю моїй Україні!
Й ніколи не вчуєш мого
Жалю за смерть на чужині.

Я вижив і мене спрямували до Чернігова, де з 26 вересня до 4 грудня полковник Герасименко провів зі мною кілька бесід, а тюрма чинила свою справу.
4.12.86 р. відправили назад до Кучина. У Казані за стіною у сусідній камері сидів харків'янин Анцупов Євген Михайлович, що через необережність до умов утримання в слідчому ізоляторі (де нас тримали) зазнав інфаркту.
Від Казані до Пермі їхали разом. У Пермі розсадили, і я сидів сам. І знову Господь урятував мене. 11.01.1987 року привезли до Кучинської в'язниці.
Коли нас привезли були з Мордовії до Кучина 1980 року, капітан КДБ Чипкасов сказав мені, що впродовж усього строку КДБ не посадить мене ні з одним членом Гельсінської групи до однієї камери. Цієї настанови вони дотримувалися до 1987 року. 1987 року настанова, мабуть, застаріла, і мені поталанило посидіти тиждень із Михайлом Горинем, а потім із Сокульським, Скаличем, Калиниченком, Рубаном і нарешті найдовше (з травня до виїзду з Кучина) з Грицьком Приходьком.
9.12.87 р. спрямували конопляною поштою на заслання.
30.01.88 р. прибув до села Березівки Парабельського району Томської області - місце мого заслання.
Перед спрямуванням із Кучина на заслання в Кучино у супровідному документі написали: ".... 5 років заслання. Режим суворий".
Відповідно до цього паперу на всіх пересильних тюрмах запроторювали до карцерних камер, заморожували та морили голодом, а в Парабельській міліції наклали адміністративний нагляд і, таким чином, до обмежень заслання додали ще обмеження адміністративного нагляду.
Нагляд я оскаржив і в березні його скасували.
У час перебування в Чернігові 1986 року на питання полковника Герасименка пояснив, що коли б була можливість виїхати за кордон, виїхав би до Америки. Коли б у Союзі РСР була можливість висловлювати свої думки і відстоювати інтереси України, я не їхав би за кордон, бо люблю Україну, а не Америку; коли ж тут не можна буде висловлювати відкрито свої погляди і за мною постійно чигатиме нова тюрма, то краще виїхати. Я не міняю в такому разі Україну на Америку, я міняю тутешню неволю на заокеанську свободу.
Шановне товариство з Української Гельсінської групи обрало мене Головою групи. Діяльність Групи від заснування я вважав корисною для добра української справи, і коли тепер, в умовах перебудови й демократизації совітського суспільства, з'явилася можливість відновити діяльність Групи, я радий її всіляко активізувати.
Лишень це і спричинилося до того, що 23.04.1988 року полковник Гончар від імені верхів запропонував мені написати заяву про виїзд за кордон, нагадавши, що в Чернігові я висловлював бажання виїхати.
За півтора року обставини змінилися. Розширилася можливість говорити правду та обстоювати українські національні інтереси. З'явилася можливість відновити діяльність Української Гельсінської групи і за самвидав уже не судять. Вимальовується перспектива на створення не просто неформальних груп, а груп політичної дії, що в недалекому майбутньому може стати правом політичної діяльності та створення політичних партій.
З огляду на добро справи слід би жити на Україні, а не їхати за кордон. Щоправда, Березівка - теж не Україна. Проте в Березівці майже половина населення з України. Люди їздять на Україну, мають листи з України. З Березівки, як мені здається, легше відчувати пульс життя України, аніж його можна було б відчувати з Нью-Йорка.
Звісно, для реалізації своїх претензій у галузі теорії Нью-Йорк незрівнянно краще місце, ніж Березівка. Та я думаю,

що для України потрібне не ще одне теоретичне обґрунтування права на самостійне місце під сонцем, як практичні дії на повернення собі своєї національної сутності на своїх етнічних землях.

Життєпис учасника національно-визвольних змагань становить громадський інтерес, очевидячки, у двох аспектах, а саме: розвиток і формування національно-визвольної ідеології як його особистих переконань і, по-друге, його практична діяльність.

Перше. Я порівняв був вік революціонерів 1870-х років з віком совітських політ'в'язнів 1970-х років. Виявляється, що 100 років тому революціонери були значно молодші.

Друге. За спостереженнями комуністичних пропагандистів, на Україні вперше до церкви люди (переважно жінки) у 1970-х роках ішли у віці близько сорока років.

Таким чином, маємо факт пізнього дозрівання до ревізії офіційної ідеології.

Причина? Причина в тотальності комуністичної пропаганди. Людей забамбулюють із дошкільного віку до виходу на пенсію через газети, радіо, кіно, політзаняття, комплекс політизованих наук, збори, наради і т.ін. Система забамбулювання побудована так, щоб постійно тримати людину під своїм впливом і не дати їй жодних можливостей вислизнути з-під цього впливу.

Того, якщо навіть юнакові й рано прийде думка про потребу національного визволення, він дуже довго борсається в тенетах офіційної ідеології, доки спроможеться нагромадити достатню кількість фактів і аргументів на спростування брехливості та теоретичної неспроможності офіційної ідеології і доведення теоретичної правильності висновків теорії національного визволення.

Не можна легковажити фактом, що Марксова теорія про переваги великої держави - антитеза теорії відокремлення нації - покладена в низку наук, що в єдності обґрунтовують великодержавну ідеологію від найвищого філософського теоретичного осягнення світу через історичний матеріалізм до нижнього рівня політичного пояснення практичних рішень, тобто вона розрахована задовольнити запити людей у найширшому діапазоні їхніх теоретико-пізнавальних здібностей.

Хоч би яка фікція була в основі теорії, сама теорія розроблена детально і глибоко.

Я не став зупинятися на довгому й важкому доланні численних постулатів офіційної ідеології: в умовах перебудови й демократизації, цей опис викликав би тільки нудоту. Я згадав емоційні моменти, які, закарбувавшись у пам'яті, в години теоретичних вагань привертали увагу до себе і, незважаючи на будь-яку хитромудру теоретичну побудову, примушували віддавати перевагу здоровому глузду - найкращому судді в питаннях істини та справедливості.

Друге. Практична діяльність діяча проміжних стадій розвитку поневоленої нації (коли один масовий рух уже закінчився, а новий ще не наспів) - просвітянство, агітація і пропаганда.

Організаційна частина підготовки до такої діяльності відбувається конспіративно, але позаяк мета - поширення ідей - за своєю природою публічна, то ініціатори вже на організаційній стадії поширюють свої крамольні ідеї і на другому-третьому році наводять агентів на свій слід і опиняються за ґратами.

Можна у власній хаті точити багнет таємно від влад й хоч сто років, зате поширювати ідеї таємно від влади довго неможливо. За моїми дослідженнями, на великому числі середня тривалість від початку практичної праці до арешту становить близько трьох років.

Після цих трьох років настає довгий період ув'язнення, де людина знову теоретизує. Досвід організаційної діяльності, що його набуває в ув'язненні, обмежений уже хоч би через обмеженість соціальної структури контингенту в'язнів. Намагання компенсувати обмеженість за допомогою умоглядних проекцій на широке суспільне тло трохи допомагає, проте не може повністю надолужити структурної соціальної неповноти.

Цей короткий життєпис не міг бути повний, бо він - не давня історія, а сучасність.

Кагебісти тепер підкреслюють, що вони офіцери і роблять те, що їм наказують. Учора робили одне, сьогодні - друге, а завтра, мовляв, може, все знову перемінитися. І вони робитимуть дотеперішнє - будуть хапати, душити, нищити. Вони мріють про повернення „нормальних" порядків брежнєвського типу. І готуються до повернення, перехоплюючи розмови, листи, статті та нагромаджуючи їх у досьє на нас.

Ми мріємо, щоб старе не повернулося. Старе і не повернеться. Але зиґзаґ, за якого агентурні досьє стануть матеріалами звинувачення, виключати не можна. Я можу ризикувати собою, але не маю права наражати інших на неприємності. З огляду на це мушу проминути у своєму життєписі деякі ранні факти та певні імена і цікаві моменти з нашого в'язенського життя.

Цією неповнотою я не задовольню своїх українських побратимів та колег з Москви (на жадання яких і написав цей життєпис), проте, сподіваюся, що вони поставляться з розумінням до моїх мотивів певної стриманості.

Травень 1988 року с. Березівка Сибір

АВТО-НОВИНКА

Прототип нового гібрида Toyota дебютував у Детройті

11 січня в Детройті відкрився найбільший автосалон США. По 24 січня на ньому можна буде побачити понад 700 моделей лідерів світового автопрому, 50 з яких будуть представлені вперше. В автосалоні беруть участь найбільші автовиробники із США, Азії та Європи.

Прототип нового гібрида Toyota дебютував у Детройті Компанія Toyota провела на моторшоу в Детройті презентацію нового концептуального гібридного автомобіля, що отримав назву FT-CH.

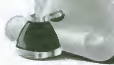
Зовнішність машини створювалася у французькому дизайн-центрі японського автовиробника в Ніцці. Однією з цілей розробників було зробити такий екстер'єр, який дозволив би залучити до гібридів молодих покупців.

Новинка на 55 сантиметрів коротша і на 2,5 сантиметра вужча за гібридний автомобіль Toyota Prius. При цьому концепт-кар FT-CH, схожий за своїми габаритними розмірами з компактним хетчбеком Yaris, за рахунок більш низької маси має кращі показники паливної економічності, ніж Prius. Яка силова установка перебуває в моторному відсіку прототипу, а також які його технічні та динамічні характеристики, в Toyota не уточнили.

Як зазначили представники Toyota, у разі запуску FT-CH в серію, така модель буде дешевшою за Prius і стане частиною нового сімейства гібридних автомобілів, до якого протягом найближчих трьох років увійдуть в цілому вісім нових моделей. Причому це будуть саме самостійні машини, а не версії вже існуючих гібридів або екологічно чисті модифікації бензинових Toyota.

Остаточне рішення про початок серійного виробництва FT-CH ще не прийнято. За інформацією деяких зарубіжних ЗМІ, якщо проекту з випуску цієї моделі буде дано "зелене світло", то на ринку вона з'явиться орієнтовно в 2011 році.

Літеретурна сторінка

У Джерелі № 202 Ми вже познайомили читача з Членом Національної Спілки письменників України Леонідом Куцим і його творчістю. Зокрема, з гумористичними творами на тему влади і виборів.
Сьогодні пропонуємо дещо з літературного жанру байки. Нині не багато сучасних авторів є шанувальниками саме цього жанру. А шкода, бо у байках, наче в дзеркалі, відображається життя з усіма його рисами, парадоксами і персонажами.

ПЕРЕВАГИ ОСЛА
З комори увільнили Пса —
Пропали сало й ковбаса,
А з курника — співуху-Півня:
Упала яйцезаготівля.
Осел у роздумі сидів
І з цього приводу радів.
— Як добре, що Ослом родився.
Хоч в мене дефіцит ума,
Зате значні плюси тактичні:
Узяти сторону практичну —
Відповідальності нема.
Тому я маю повне право
Усяку провалити справу.
** * **
І дійсно, де Осли при справі,
Там зле і людям, і державі.

ПРОЗРІВ
Владику лісу обирали.
Медові сіяли слова,
Що й, справді, солодко ставало.
Сорока вдень агітувала,
Вночі заводилась Сова.
І, поки мітинги точились,
«Солодкі» блага закінчились.
Дістався Вовку в лісі трон
І він змінив одразу тон,
Всім показавши зуби влади.
Зібрались звірі для поради.
Аж голос, враз, Осел подав,
Якого дурнем називали:
— І я б не гірше керував,
Якби мене були обрали.
Сказати, думаю, доречно:
Вовки нас дурять безконечно.
Великий в цьому досвід маю.
Не пуд, а тони солі з'їв,
Адже не вперше обираю.
Життя навчило. Я прозрів.
* * *
Якби то це у нас усюди
Ось так іще прозріли й люди —
Не мали б керівних «нулів».

ПУНКТУАЛЬНИЙ ВАРТОВИЙ
На варті здібне Цуценя
Навчалось пильності у Псюри.
Ділянку стерегло щодня,
Де з курника зникали Кури.
— Рятуйте! — Чує Півня крик. —
Руда залізла у курник!
Воно й собі загавкотіло.
До Пса прожогом прилетіло.
- Гав-гав! Курник Руда грабує.
А він лежить — у вус не дує.
А Цуценя, немов з вогню:
— Мерщій скликаймо Собачню!
Та вартовий — анітелень...
Продер урешті сонні очі.
— Нема вказівки гавкать вдень.
Є — гавкать тільки серед ночі.

БАРАНЯЧА ЩЕДРІСТЬ
Віддав усю Баранчик вовну
І заробив подяку скромну.
** * **
У тих, що люблять смак подяк,
Буває часто саме так.

КРИМІНАЛЬНА СПРАВА
На Щуку справу завели.
Хижачка жертву проковтнула
Істоту річки — Піскаря,
Її Феміда й притиснула.
Вагомі докази були.
Вони потрапили в контору
На розгляд Сому-прокурору,
Якому все — до ліхтаря.
Розслідував цю справу Окунь.
Дива. Нечуване довів:
«Піскар сам Щуку ледь не з'їв.
Тому вона (за око — око)
На самозахист мала право».
І що ж?
Закрили карну справу.
Отримав Окунь вищий чин.
Піскар — у шлункові спочин.
Його вдовиця — співчуття,
А Щука — вільне майбуття.

** * **
Там, де ось так Феміда діє,
Злочинний світ завжди радіє.

ІНДИЧА ХВОРОБА
Складна життєва заковика
Чубату якось привела
В приймальню владника-Індика.
(Без Півня злидарка жила.
Одна Курчаток доглядала
І разом з ними бідувала).
Ото ж в сльозах, іще з порога,
Вона Індику впала в ноги
І, плачучи, поклони б'є.
Курчаткам просить допомоги.
А він сидить — зерно клює
І чисту воду попиває.
Думками десь собі літає,
Формально: ніби поруч є,
А як насправді-то немає.
На місці очі в нього й вуха
Та брак душі — відсутність слуху.
** * **
Про те, що хтось в нужді скитує,
Не всякий чин душею чує.

ГОСТЯ
До Вовка в днину іменин
Зійшлись зубаті, як один, —
Усіх відтінків і мастей.
Серед запрошених гостей
Присутньою була й Вівця,
Якій дали жмуток сінця.
Гостина — привід: запросити,
Аби оглядини зробити,
Чи вже годиться на шашлик
(Не вічно ж нищити балик).
** * **
Потрібно думати завжди:
Запрошують чому й куди?

ВОВЧИЙ РЕФЕРЕНДУМ
Відбувся якось референдум
З питань життєвих перспектив.
Осел в шлеї за так ходив.
Тепер — шлею бере в оренду.

1 січня
•1880 року у Львові вийшло перше число газети "Діло"
•1909 року народився Степан Бандера (заг. 1959), провідник ОУН

2 січня
•1649 року відбувся тріумфальний в'їзд гетьмана Богдана Хмельницького в Київ

3 січня
•1919 року у Станіславі Українська Національна Рада винесла Ухвалу про злуку ЗУНР та УНР.
•1925 року у Парижі засновано «Союз українських емігрантських організацій у Франції».

4 січня
•1638 року козацька рада в урочищі Маслів Став ухвалила "Ординарії війська запорізького реєстрового".
•1763 року збори козацької старшини у Глухові розробили програму збереження й розширення автономії Гетьманщини.
•1918 року Франція і Велика Британія визнали Українську Народну Республіку суверенною державою.
•1919 року Директорія УНР видала закон про українську грошову одиницю — гривню та про заборону обігу російських, німецьких, австрійських і румунських грошових знаків.
•1938 року у Хусті відбувся 1 з'їзд Карпатської Січі.

5 січня
•1918 року випущено в обіг перші українські банкноти.
•1977 року арештом Миколи Руденка та Олекси Тихого розпочалися репресії проти Української Гельсінської спілки.

6 січня
•1846 року перебуваючи в Переяславі, Т. Шевченко написав «Заповіт».

9 січня
•1648 року Богдана Хмельницького обрали гетьманом Запорізької Січі.
•1894 року Йосип Тимченко продемонстрував кінетоскоп, що ознаменувало початок українського кіно.
•1918 року відбулися вибори до Українських установчих зборів.

10 січня
•1653 року до Переяслава прибуло московське посольство на чолі з В. Бутурліним.
•1663 року утворено центральну установу Російської держави, що відала справами Лівобережної України, – Малоросійський приказ.
•1917 року у Брест-Литовську розпочалися мирні переговори, в яких брала участь дипломатична делегація УНР як самостійна сторона.
•1940 року у Кракові створено провід ОУН на чолі зі Степаном Бандерою.
•1994 року Україна заявила про свій без'ядерний статус, що означало відмову від третього у світі за обсягом ядерного арсеналу
•1597 року народився Петро Могила (спр. прізв. Мовіла) (пом. 1647), український культурно-просвітницький, церковний та громадсько–політичний діяч, богослов, проповідник і літератор.

11 січня
•1919 року більшовики узаконили конфіскацію продовольства в селян – совнарком затвердив декрет про введення "продрозверстки".

12 січня
•1906 року вийшов друком перший номер газети «Киевская мысль» (припинила існування в грудні 1918 р.).
•1918 року Генеральний секретаріат УНР схвалив проект формування української міліційної армії.
•1920 року ревком УГА та командування Червоної Армії підписали угоду про створення Червоної української галицької армії (ЧУГА).

13 січня
•1918 року військовий отаман України Симон Петлюра подав у відставку.
•1942 року з окупованих територій України почали примусово вивозити населення на роботу до Німеччини. Впродовж двох років вивезли понад два мільйони осіб.
•1972 року заарештували Василя Стуса, поета, дисидента, громадського діяча.

14 січня
•1864 року царським урядом затверджено положення про земські заклади в Росії, що стало початком земської реформи, дії якої підлягали лише лівобережні та південні губернії України.
•1874 року у Києві відбувся перепис населення.
•1906 року у Києві побачив світ перший номер щоденної української газети «Громадська думка».
•1918 року видано указ Центральної Ради про підпорядкування їй Чорноморського флоту.
•1994 року відбулося знищення українського ядерного арсеналу. В Москві президенти України, Росії та США підписали заяву "Про ліквідацію ядерної зброї на території України".

15 січня
•1902 року у Гадячі створено Товариство взаємного кредиту.
•1918 року Мала рада затвердила персональний склад Генерального й Апеляційного судів УНР.
•1921 року в Ужгороді відкрито товариство «Просвіта».
•1992 року Верховна Рада України затвердила державний гімн України.

16 січня
•1918 року Мала Рада Української Народної Республіки ухвалила закон про створення добровільної армії.
•1919 року зважаючи на двомісячне перебування російської армії на території України, Директорія УНР оголосила війну більшовицькій Росії.
•1989 року указом Президії Верховної Ради СРСР скасовані всі позасудові рішення, винесені так званими «трійками» та «особливими нарадами» стосовно незаконно репресованих комуністів і безпартійних.
•1991 року Папа Римський Іван Павло ІІ заснував в Україні греко-католицьку й католицьку церковну ієрархію.
•2006 року Кабінет Міністрів України ухвалив постанову про обов'язкове дублювання іноземних фільмів українською мовою.

17 січня
•1921 року у Відні відкрито Український вільний університет (УВУ).
•1987 року створили Національну раду жінок України.

18 січня
•1919 року у Версалі відкрили Паризьку мирну конференцію, яку скликали державипереможниці в Першій світовій війні для розробки мирних договорів із переможеними країнами, де розглядали питання про державну приналежність Галичини.
•2005 року Генеральний секретар Ради Європи Террі Девіс відзначив мужність українського народу, який відстояв своє право на чесні вибори.

19 січня
•1652 року козацьке посольство на чолі з полковником Іваном Іскрою вирушило з Чигирина до Москви для укладення союзу з Московією.
•1655 року відбулася битва під Охматовом. Козацькі війська розгромили польську армію.
•1992 року з ініціативи Руху в Києві урочисто склали військову присягу офіцери запасу – громадяни України.

20 січня
•1918 року у Києві розпочався Всеукраїнський церковний собор.
•1943 року у Вінніпезі (Канада) вийшов перший номер газети "Українське слово".
•1972 року на Івано-Франківщині органи КДБ заарештували і згодом засудили на сім років таборів "за антирадянську пропаганду й агітацію" священика Володимира Романюка, який згодом став Патріархом УПЦ Київського патріархату Володимиром.
•2005 року Верховна Рада України ухвалила рішення провести церемонію інавгурації новообраного Президента Віктора Ющенка в парламенті 23 січня 2005 року.

21 січня
•1918 року Всенародні збори в Хусті ухвалили приєднати Закарпаття до Української Народної Республіки.
•1920 року у Харкові відкрили Музей Слобідської України. Тепер – Харківський історичний музей.
•1934 року столицю УРСР перенесли з Харкова до Києва.
•1990 року кількасот тисяч українців утворили "ланцюг злуки" – "Українську хвилю" — з нагоди проголошення Дня соборності України. Він простягся від Києва до Львова й Івано-Франківська.

22 січня
•90 років тому (1919) у Києві відбулося проголошення об'єднання двох українських державних утворень – УНР і ЗУНР
•1918 року від дня прийняття IV Універсалу Української Центральної Ради.
•1946 року Закарпатську Україну перетворили на Закарпатську область у складі УРСР.
•1950 року у США засновано «Демократичне об'єднання колишніх репресованих совєтами українців».
•1992 року у Києві відкрили Перший конгрес українців.

23 січня
•1667 року в Андрусові Польща та Москва поділили територію України, кожною частиною якої

керували наказні гетьмани.
•1681 року Москва, Туреччина та Кримське ханство уклали Бахчисарайськнй мнрний договір, за яким Лівобережна Україна відходила до Московської держави, а Поділля залишалося під Туреччиною.
•1793 року з ініціативи Пруссії та Росії відбувся ІІ поділ Польщі. Правобережна Україна, Волинь і Поділля відійшли під владу Росії.
•1930 року ЦК КП(б)У прийняв ухвалу, якою зобов'язував партійні організації розпочати розкуркулювання у районах суцільної колективізації.
•1992 року у МЗС Українн відбувся обмін нотами між Україною та США про встановлення дипломатичних відносин у повному обсязі.
•2005 року у Києві на майдані Незалежності новообраний Президент України Віктор Ющенко склав присягу народові України.

24 січня
•1655 року польсько-татарське військо взяло в облогу Умань. Розпочалася оборона міста загонами Івана Богуна.
•1861 року у Петербурзі побачнло світ перше число щомісячного суспільно-політичного та літературного журналу українською мовою "Основа".
•1901 року за участь у революційному русі 183 студентів Київського університету віддали в солдати.
•1918 року ухвалено IV Універсал Центральної Ради, в якому проголошувалася незалежність Української Народної Республіки.
•1919 року оргбюро РКП(б) ухвалило директиву про нещадну боротьбу з козаками, які брали участь в антирадянських виступах.

25 січня
•1918 року через наступ більшовицьких військ Центральна Рада і Рада народних міністрів Української Народної Республіки переїхали з Києва до Житомира.
•1931 року розпочалася Всеукраїнська декада ліквідації неписьменності.
•1965 року патріарх Йосип Сліпий, відсидівши в таборах 18 років, отримав у Ватикані звання кардинала і став главою УГКЦ.

26 січня
•1657 року до Чигирина прибуло шведське посольство для укладення союзу з Богданом Хмельницьким. Умови союзу — визнання Швецією козацької держави тільки в межах трьох воєводств (Київського, Чернігівського і Брацлавського) — не були прийняті Б. Хмельницьким і козацькою старшиною.
•1699 року Польща і Туреччина підписали Карловицький мирний договір, за яким значна частина Поділля з Кам'янцем відійшла до Речі Посполитої.

27 січня
•1860 року вийшла друком повна версія "Кобзаря" Тараса Шевченка.
•1920 року Всеукрревком прийняв ухвалу про дію на території України всіх декретів РСФРР.
•1929 року під час конгресу у Відні створили Організацію Українських Націоналістів (ОУН).

28 січня
•1919 року ухвалили тимчасову Конституцію Української Народної Республіки. Директорія з Києва переїхала у Вінницю.
•1930 року у Києві розпочався інспірований більшовиками надзвичайний церковний собор, який ліквідував Українську автокефальну православну церкву і Всеукраїнську православну церковну раду.
•1992 року Верховна Рада України затвердила державний прапор України.

29 січня
•1918 року відбувся бій під Крутами, під час наступу більшовицьких військ на Київ.

30 січня
•1901 року у Львові Андрей Шептицький став Галицьким митрополитом.
•1918 року Центральна Рада постановила створити українську армію.

31 січня
•1918 року на дев'ятих загальних зборах Центральної Ради ухвалилн земельний закон України та новий склад Ради Народних Міністрів, яку очолив Всеволод Голубович.
•1920 року у Нью-Йорку почала виходити перша щоденна українська газета в США - «Українські щоденні вісті».

ФУТБОЛ ФУТБОЛ ФУТБОЛ ФУТБОЛ ФУТБОЛ ФУТБОЛ ФУТБОЛ

КУБОК ЧЕМПІОНІВ СПІВДРУЖНОСТІ - 2010

Цьогорічннй 18-й Кубок чемпіонів співдружності стартував 16 січня 2010 року у Москві.
Від участі в кубку відмовилися чемпіонн Молдови («Шернф» Тнрасполь), Грузії («ВІТ Джорджія» Тбілісі) та Білорусі (БАТЕ Борнсів і команда, що зайняла друге місце «Динамо» Мінськ). Чемпіонн Росії («Рубін» Казань) і Узбекистану («Бунедкор» Ташкент) внставили на турнірі резервні склади, чемпіон України («Динамо» Київ) привіз молодь, а вірменський чемпіон «Пюнік» представнв експериментальний склад, що складався з гравців, котрі знаходяться на оглядннах в клубі.
Замість чемпіона Грузії - внступнв чемпіон Фінляндії - ХІК. Чемпіона Молдовн та діючого чемпіона турніру клуб «Шериф» замінив срібннй прнзер чемпіонату Молдовн - 2007/08 кишннівська «Дачія». Чемпіона Білорусі БАТЕ та срібного прнзера «Днnамо» (Мінськ) замінnв бронзовнй прнзер могилівський «Дніпро».

ГРУПОВИЙ ЕТАП

Група А

16 січня:"Рубін" (Росія) - "Металург" (Латвія) - 0:1, "Дніпро" (Білорусь) - "Дордой-Динамо" (Киргнзія) - 3:1.
17 січня: "Дордой-Днnамо" (Киргнзія) - "Рубін" (Росія) - 0:2, "Дніпро" (Білорусь) - "Металург" (Латвія) - 4:3.
19 січня: "Рубін" (Росія) - "Дніпро" (Білорусь) - 2:1, "Металург" (Латвія) - "Дордой-Днnамо" (Киргизія) - 1:1.

М	Команда	І	В	Н	П	М	О
1	**"Рубін"**	**3**	**2**	**0**	**1**	**4-2**	**6**
2	**"Дніпро"**	**3**	**2**	**0**	**1**	**8-6**	**6**
3	"Металург"	3	1	1	1	5-5	4
4	"Дордой-Динамо"	3	0	1	2	2-6	1

Група В

16 січня:"Актобе" (Казахстан) - ХІК (Фінляндія) - 0:1, "Вахш" (Таджнкистан) - "Баку" (Азербайджан) - 0:2.
17 січня: "Баку" - ХІК - 0:0, "Актобе" - "Вахш" - 2:0.
19 січня: "Актобе" - "Баку" - 2:0, ХІК - "Вахш" - 1:1.

М	Команда	І	В	Н	П	М	О
1	**"Актобе"**	**3**	**2**	**0**	**1**	**4-1**	**6**
2	**ХІК**	**3**	**1**	**2**	**0**	**2-1**	**5**
3	"Баку"	3	1	1	1	2-2	4
4	"Вахш"	3	0	1	2	1-5	1

Група С

16 січня: "Динамо" (Київ, Україна) - Зб. Клубів Росії - 1:0, "Левадія" (Естонія) - МТТУ (Туркменістан) - 1:3.
17 січня: "Левадія" - "Днnамо" - 0:1, МТТУ - Зб. Клубів Росії - 2:4.
19 січня: МТТУ - "Днnамо" - 2:4, Зб. Клубів Росії - "Левадія" - 1:1.

М	Команда	І	В	Н	П	М	О
1	**"Днnамо"**	**3**	**3**	**0**	**0**	**6-2**	**9**
2	**Зб. Кл. Росії**	**3**	**1**	**1**	**1**	**5-4**	**4**
3	МТТУ	3	1	0	2	7-9	3
4	"Левадія"	3	0	1	2	2-5	1

Група D

16 січня: "Екранас" (Литва) - "П'юнік" (Вірменія) - 2:0, "Дачія" (Молдова) - "Бунедкор" (Узбекистан) - 0:1.
17 січня: "Дачія" - "Екранас" - 0:0, "П'юнік" - "Бунедкор" - 2:3.
19 січня: "П'юнік" - "Дачія" - 1:6, "Бунедкор" - "Екранас" - 2:2.

М	Команда	І	В	Н	П	М	О
1	**"Бунедкор"**	**3**	**2**	**1**	**0**	**6-4**	**7**
2	**"Екранас"**	**3**	**1**	**2**	**0**	**4-2**	**5**
3	"Дачія"	3	1	1	1	6-2	4
4	"П'юнік"	3	0	0	3	3-11	0

ЧВЕРТЬФІНАЛ

20 січня: "Рубін" - ХІК - 2:1, "Динамо" (Кнїв, Україна) - "Екранас" - 0:1, "Актобе" - "Дніпро" - 3:1, "Бунедкор" (Узбекистан) - МТТУ - 1:1 Пен. 2:4.

ПІВФІНАЛ

22 січня: МТТУ - "Рубін" - 0:4, "Актобе" - "Екранас" - 3:0.

ФІНАЛ

24 січня: "Рубін" (Росія) - "Актобе" (Казахстан)

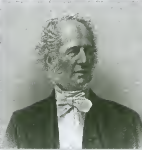

ВІДБУЛОСЯ ЖЕРЕБКУВАННЯ ЧС-2010

4 грудня відбулося жеребкування фінальної частнни Чемпіонату світу 2010.
Церемонія проходила в Кейптауні (Південно-Афрнканська Республіка). На жаль, збірна Украïнн не стала учасником фінальної частини, нагадаємо що у стикових матчах українці поступилнся збірній Греції за сумою двох матчів 0:1.
Група А: ПАР, Мекснка, Уругвай, Франція
Група В: Аргентнна, Нігерія, Південна Корея, Греція
Група С: Англія, США, Алжир, Словенія
Група D: Німеччина, Австралія, Сербія, Гана
Група Е: Нідерланди, Данія, Японія, Камерун
Група F: Італія, Парагвай, Нова Зеландія, Словаччнна
Група G: Бразилія, КНДР, Кот д'Івуар, Португалія
Група Н: Іспанія, Швейцарія, Гондурас, Чилі.
Чемпіонат проходнтиме в період з 11 червня по 11 лнпня 2010 року у Південно-Афрнканській Республіці.

1 січня
1673 рік. У Нью-Йорку, штат Нью-Йорк, і Бостоні, штат Массачусетс, почав постійну роботу поштовий сервіс.
1808 рік. Конгрес США заборонив ввозити рабів з Африки і торгувати ними.
1942 рік. Уряд США заборонив пересічним громадянам купувати нові автомобілі та вантажівки. Усе виробництво було спрямовано на воєнні цілі.
1946 рік. У Філадельфії, штат Пенсільванія, відразу після опівночі на світ з'явилася Кетлін Кейсі Вілсон (Kathleen Casey Wilson). Дівчинка була першою дитиною бебі-буму, що прокотився країною з 1946 по 1964 роки. Упродовж цього терміну у США народилися майже 78 мільйонів малят.
1966 рік. У США на кожній пачці сигарет з'явився напис - застереження курцям про шкоду тютюну.
1971 рік. На американському телебаченні заборонили рекламу сигарет.

Samuel Morse

2 січня
1788 рік. Джорджія увійшла до складу США 4-м штатом. Назву території дали на честь вшанування короля Англії Джорджа II. Друга назва – «Персиковий штат», «Імперський штат Півдня
1872 рік. 71-річний лідер мормонів Бригем Янг (Brigham Young) був заарештований за багатоженство. На той час в нього було 25 дружин.
1974 рік. Президент Річард Ніксон (Richard Nixon) обмежив максимальну швидкість на дорогах. Вона стала знижена до 55 миль за годину (88,5 км/год).

Cornelius Vanderbilt

3 січня
1861 рік. Законодавчі органи Делавера проголосували проти виходу штату зі складу союзу. Двома тижнями раніше Союз залишила Південна Кароліна.
1888 рік. Марвін Стоун (Marvin Stone) з Вашингтона, округ Колумбія, запатентував воскову соломину для напоїв. Вона замінила звичайну соломину з трави, яку використовували для тих же цілей. Спеціальний просякнутий парафіном папір намотувався на олівець і склеювався. Спочатку соломини скручувались вручну.
1961 рік. США припинили дипломатичні відносини з Кубою. Америка закрила своє посольство в Гавані.

4 січня
1493 рік. Христофор Колумб (Christopher Columbus) кораблем «Нінья» відплив до Європи від берегів Америки, яку він назвав Східної Індією. З собою у подорож він прихопив шістьох «індіанців», а точніше, жителів одного з островів Гаїті.
1877 рік. Цього дня помер найбагатший чоловік Америки – Корнелій Вандербілт (Cornelius Vanderbilt)– бізнесмен, який розпочинав з човнової переправи і який закінчив заснуванням найбільших залізничних компаній. На момент смерті його майно оцінювалося в 100 мільйонів доларів.
1885 рік. Доктор Вільям Вест з Девенпорта, штат Айова, провів першу в країні успішну операцію з видалення апендикса. Його пацієнткою стала 22-річна Мері Гартсайд (Mary Gartside). Жінка прожила до 1919 року.

Mona Lisa

5 січня
1889 рік. У вперше у друкованому виданні з'явилося слово «гамбургер». Його опублікувала місцева газета міста Валла Валла, штат Вашингтон.
1914 рік. Глава компанії Ford, Генрі Форд (Henry Ford), оголосив про мінімальну заробітну плату на його підприємстві в розмірі 5 доларів на день.
1925 рік. Неллі Росс (Nellie Ross) стала першою жінкою-губернатором. Вона змінила на цій посаді свого чоловіка, який обіймав посаду глави штату Вайомінг.
1993 рік. Уперше з 1965 року у Америці через повішання стратили злочинця. То був серійний убивця Уестлі Аллан Додд (Westley Allan Dodd). Його жертвами стали близько 50 людей, переважно діти.

6 січня
1838 рік. У Моррістоуні, штат Нью-Джерсі, Самуель Морзе (Samuel Morse) разом із товаришем Альфредом Вейлом (Alfred Vail) вперше продемонстрували публіці нову суднову систему зв'язку, відому нам як «азбука Морзе».

7 січня
1782 рік. У США відкрився перший комерційний банк. Цього дня у Філадельфії, штат Пенсільванія, Bank of North America розпочав свою роботу.
1927 рік. Почав роботу комерційний телефонний сервіс між Нью-Йорком і Лондоном. Першого дня було зроблено 31 дзвінок.
1953 рік. Президент Гаррі Труман (Harry Truman) під час виступу у конгресі оголосив про те, що США створили водневу бомбу.
1992 рік. Телефонна компанія AT&T випустила перший відеотелефон. Він коштував 1499 доларів.

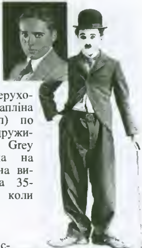
8 січня
1790 рік Джордж Вашингтон (George Washington) звернувся безпосередньо до Конгресу з першим президентським посланням. То був перший щорічний звіт глави країни про стан Союзу.
1962 рік. Вперше у США виставлялося полотно Леонарда Да Вінчі «Mona Lisa». За три тижні у Вашингтоні, округ Колумбія, його подивилися більш 500000 людей. Після цього картина була привезена до Нью-Йорка, де на неї прийшли подивитися більш 1000000 любителів мистецтва.

9 січня
1929 рік. У Нешвіллі, штат Техас, відкрилася перша в країні школа з навчання собак-поводирів «Seeing Eye».
1976 рік. Почалися зйомки фільму «Рокі» з Сильвестром Сталлоне (Sylvester Stallone) у ролі.
1994 рік. Підчас виступу на самміті НАТО у Бельгії президенту США Біллу Клінтону (Bill Clinton) подарували саксофон, виготовлений у рідному місті винахідника цього інструмента – Адольфа Сакса. Своє вміння гри на саксофоні Клінтон неодноразово демонстрував публічно.

10 січня
1861 рік. Вільям Стюард (William Seward) став міністром закордонних справ США. Саме він займався купівлею Аляски у Росії.
1922 рік. Томас Едісон (Thomas Edison) запатентував акумулятор.
1942 рік. Компанія Ford Motor Company розпочала виробництво автомобілів моделі Jeep.
1984 рік. Після 117 років мовчання США і Ватикан відновили політичні відносини.

11 січня
1759 рік. У Філадельфії, штат Пенсільванія, з'явилася перша у США страхова компанія.
1927 рік. Суд «заморозив» 16-мілльйонну нерухомість Чарлі Чапліна (Charlie Chaplin) по тому, як друга дружина Літа (Lita Grey Chaplin) подала на розлучення. Вона вийшла заміж за 35-річного актора, коли їй було 16 років.

12 січня
1773 рік. У Чарлстоуні, штат Пів-

Charlie Chaplin

Franklin Roosevelt

денна Кароліна, відкрився перший національний музей.
1838 рік. Лідер мормонів Джозеф Сміт (Joseph Smith) втік із Кіркланда, штат Огайо в Міссурі. Потому, як його банк раптово закрився, Сміту довелося переховуватися, щоб уникнути арешту і гніву своїх вкладників, які були послідовниками його ж віри.
1876 рік. У Сан-Франциско, штат Каліфорнія, народився Джон Гріффіт Чейні (John Griffith Chaney). Він ловив устриць, матросом побував біля берегів Японії, відсидів місяць у в'язниці за бродяжництво, протягом року закінчив весь курс шкільної програми, вступив до університету, пішов у пошуках золота на Клондайк, де в нього відкрився талант письменника. Перу Джека Лондона (Лондон – прізвище вітчима) належать «Дочка снігів», «Морський вовк», «Білий зуб», «Поклик предків», «Коли боги сміються», «Людина зі шрамом».
1896 рік. Доктор Генрі Луїс Сміт (Henry Louis Smith) з Девідсона, штат Північна Кароліна, зробив перший рентген-знімок. Для експерименту було використано руку трупа, яку довелося прострелити, щоб побачити на знімку кулю

18 січня
1803 рік. Президент Томас Джефферсон (Thomas Jefferson) надіслав листа Конгресу, в якому просив виділити грошей для експедиції Льїса і Кларка на далекий та незвіданий Захід.
1896 рік. У Casino Chambers у Нью-Йорку на виставці зявився перший рентгенівський апарат. Задоволення подивитися «Паризьку сенсацію» коштувало 25 центів.
1943 рік. Міністерство сільського господарства США до кінця війни заборонило продаж вже нарізаного хліба. Це було зв'язано з тим, що метал з хліборізальних машин йшов на виробництво танків, снарядів тощо.

19 січня
1825 рік. Езра Даггетт (Ezra Daggett) та її племінник Томас Кенсетт (Thomas Kensett) з Нью-Йорка запатентували консервну банку. Вони законсервували лосося, устриць і лобстерів.
1840 рік. Мандруючи по Антарктиді, Чарльз Вілкс (Charles Wilkes) оголосив значну її частину територією США. Пізніше вона була названа Земля Вілкса (Wilkes Land). У 1959 році Антарктиду було визнано міжнародною зоною.
1915 рік. Джордж Клод (George Claude) запатентував неонову вивіску.

20 січня
1887 рік. Сенат дав «добро» на створення в Перл Харбор військової бази ВМФ США.
1945 рік. Франклін Делано Рузвельт (Franklin Delano Roosevelt) вчетверте став президентом США.
1981 рік. Через 20 хвилин після інавгурації президента Роналда Рейґана (Ronald Reagan) в Ірані після 444 днів полону випустили на волю 52 американських заручники.
1998 рік. Американські вчені повідомили про те, що їм вдалося клонувати телят. Це зробили доктор Джеймс Робл (James Robl) з університету Массачусетса та лікар Стівен Стайс (Steven Stice) із компанії Advanced Cell Technology.

21 січня
1855 рік. У місті Огден, штат Юта, народився майбутній зброяр Джон Моузес Браунінг (John Moses Browning). Безліч пістолетів грунтується на дизайні Браунінга. Свій перший патент по збройовій справі юнак одержав у 24 роки.
1908 рік. У Нью-Йорку, штат Нью-Йорк новий закон заборонив жінкам курити перед публікою.
1916 рік. Національна апеляційна комісія заснувала бюро цензури. До обов'язків нової організації входило відстеження у фільмах кадрів із зображенням оголеного людського тіла. У бюро працювали добровольці у складі фанатів кінематографу.
1954 рік. У Гротон, штат Коннектікут, на воду спущений перший у США атомний підводний човен «Наутілус». На відміну від своїх попередників він міг перебувати під водою без спливання кілька місяців.

23 січня
1849 рік. Джессі Парк (Jesse K. Park) і Корнелій Ватсон (Cornelius Watson) з Нью-Йорка запатентували верстат із виробництва конвертів. Апарат не набув достатнього застосування, оскільки відразу з'явилися більш модернізовані варіанти.

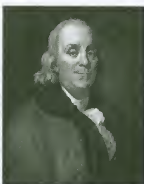

Elizabeth Blackwell

1849 рік. Елізабет Блеквелл (Elizabeth Blackwell) стала першою американкою, що отримала диплом лікаря. Вона з відзнакою закінчила Женевський коледж у Нью-Йорку.

24 січня
1848 рік. У Каліфорнії неподалік Сакраменто Джеймс Маршалл (James Marshall), працівник Джона Саттера (John Sutter), виявив золото. Спроба утримати знахідку у секреті зірвалася, і через кілька днів країну охопила Золота Лихоманка.

25 січня
1799 рік. Ельякім Спунер (Eliakim Spooner) з Вермонта запатентував сівалку.
1915 рік. Олександр Белл (Alexander Bell) зробив перший трансконтинентальний дзвінок. З Нью-Йорка, штат Нью-Йорк, він зателефонував до свого друга Томаса Уотса в Сан-Франциско, штат Каліфорнія.

Benjamin Franklin

1959 рік. Літаки авіакомпанії American Airlines перші у США розпочали здійснювати трансконтинентальні польоти з Нью-Йорка в Сан-Франциско.

26 січня
1784 рік. Бенджамін Франклін (Benjamin Franklin) написав дочці лист, у якому висловлював своє невдоволення рішенням уряду у питанні вибору національного символу Америки. Політики одноголосно вибрали на цю «посаду» білоголового орла, тоді як Франклін хотів би бачити як символ індичку.

27 січня
1785 рік. Заснований Університет Джорджії. Він став першим ВУЗом Америки.
1880 рік. Томас Едісон (Thomas Edison) запатентував лампу розжарювання, винайдену ним у листопаді 1879 року. Вчений провів більш 1500 експериментів, поки підібрав необхідний матеріал для нитки розжарювання.

Andrew Carnegie

28 січня
1986 рік. На 74-й секунді польоту на висоті близько 20 миль (16 км) вибухнув космічний корабель Challenger. Загинули 7 астронавтів, що були на борту. Два великих уламка корабля через два роки після інциденту прибило до берегів Флориди.
1891 рік. На Гаваях проголошений останній монарх. Ним стала королева Ліліукалані. Два роки згодом на островах стався переворот, і влада опинилася в руках американців.

31 січня
1942 рік. З заводських конвеєрів Chrysler і Studebaker зійшли останні довоєнні автомобілі. Після цього машинобудівники розпочали виробництво військової техніки.
1950 рік. Президент Гаррі Труман (Harry Truman) публічно оголосив про своє рішення підтримати розробку водневої бомби.
1958 рік. США вперше запустили на орбіту супутник.
1961 рік. Через три роки після першого супутника до космосу було відправлено тварину. То був 4-літній шимпанзе Хем.

Розширю-вач зіниць
Особливий орган у паразитів
Набір текстів на комп'ютері, а також коректорська вичитка англійською, українською, російською
425-418-8304
Багаторічна рослина Родини лілійних
Вічно котить вгору камінь
Злак №1 в Китаї
Міський ринок
Жіноче ім'я
Рисочка між словами
Мудрий наставник Мауглі
Країна в Північній Америці
Рідний дім
Затока в Беринговому морі
Режисер “Зоряних війн”
Шифр
Запоріжська ...
Вертикаль-ний ніж у плузі
Штат навкруги Лас Вегаса
Вузькопро-фільна лікарня
Місце елітних глядачів
Білетна, ощадна і т.п
... Екзюпері
Гумова труба
Здирство шляхом залякування і погрози
Початковий удар у волей-болі
Скіфський меч
Фірма японської електроніки
Хвороблива пухлина
...-хау
Батько пророка Самуїла
В деяких іграх окрема партія

ЦІКАВО

Історія наркозу: від петлі і до ефіру

Дві з половиною тисячі років тому в древній Ассирії на шию хворого перед хірургічним втручанням накидали петлю. І весь час, поки лікар ампутував кінцівку або видаляв пухлину, учень то затягував петлю, від чого пацієнт втрачав свідомість, то відпускав, і той вибухав криками від болю.

У середні віки існував своєрідний прообраз анестезіолога - медик з обернутим повстю калаталом, який знав, куди і як треба стукнути хворого, щоб не вбити, а вимкнути на потрібний для операції час.

Французький хірург Вардроп на початку XIX століття випустив своїй пацієнтці літр крові. Вона зомліла, а лікар за період непритомності встиг видалити пухлину на її обличчі і оголосив, що відкрив відмінний метод знеболювання.

Ефірний наркоз в 1846 році винайшов американський зубний лікар Мортон, втомлений нести народу благо під народні ж крики і прокляття. Так народилася сучасна анестезіологія. Користі з свого відкриття Мортон не зробив і помер у злиднях.

Дослідники знайшли втрачене місто Ельдорадо за допомогою Google Earth

Дослідники марно розшукували втрачене місто Ельдорадо протягом п'ятисот років і тепер його, ймовірно, знайшли за допомогою сервісу Google Earth.

Про це пише The Sunday Times.

З часів конкістадорів сотні мандрівників захоплювалися легендою про стародавню загублену цивілізацію в лісах Амазонії, і багатьом з них це коштувало життя. Деякі називали свою мрію Ельдорадо, інші - "місто Z". Але ніхто з них не повернувся з Амазонії з переконливими доказами існування цього місця.

Вчені недавно наблизилися до вирішення цієї загадки. Журнал Antiquity опублікував звіт, в якому йдеться про існування понад 200 масивних земляних споруд у верхній частині басейну Амазонки неподалік від кордону Бразилії з Болівією. Відкриття засноване на недавніх археологічних розкопках в Бразилії та на півночі Болівії і знімках районів Амазонки, взятих з Google Earth.

З супутника це виглядає як низка геометричних фігур, вирізаних на землі, але археологи та історики, що опублікували доповідь, вважають, що це залишки доріг, мостів, ровів, вулиць і площ, які формували основу розвинутої цивілізації, що простягалася на території 155 миль, з населенням, що досягало 60 тисяч осіб. Руїни датуються 200-1283 роками н.е.

За словами автора книги "Загублене місто Z" Девіда Гранна, важливість відкриття не можна недооцінювати.

Гранн переконаний, що це руйнує домінуючі уявлення про те, як виглядала Амазонка до прибуття Христофора Колумба.

"Протягом століть вчені вважали, що джунглі - це просто смертельна пастка, "фальшивий рай", де мешкали тільки нечисленні і примітивні кочові племена. Ці відкриття показують, що фактично Амазонка була осередком великої цивілізації, яка існувала перед інками і побудувала надзвичайно розвинуте суспільство з монументальними земляними спорудами,"- зазначає він.

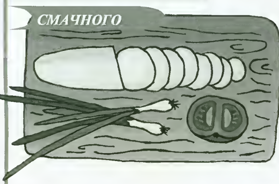
***

Ельдорадо (в буквальному перекладі з іспанської означає "позолочений, золото") - це країна, багата на золото і коштовності, яку іспанські завойовники шукали в 16-17 століттях у Південній Америці. Як стверджують давні індіанські легенди, в тропічному лісі з чистого золота було споруджено місто Паітіті. Воно нібито перебувало на відстані 10-денного переходу від стародавньої столиці держави інків - перуанського міста Куско.

Згідно з легендою, що дійшла до конкістадорів, правитель Ельдорадо щоранку обсипався золотим піском і змивав його у водах священного озера. Легенда і назва країни походять від існуючого в групи індіанських муїсків звичаю присвячення в правителі. Муїскі жили на високогірному плато в Східній Кордильєрі на території сучасної Колумбії. Вони створили ранньодержавні утворення, зруйновані іспанцями в XVI столітті.

У переносному значенні слово Ельдорадо вже давно вживається в значенні "країна казкових багатств".

СМАЧНОГО

Огірки в сметані

На 12 огірків — 3 жовтки, 3/4 склянки сметани, 1 ст. ложку оцту, перець і сіль на смак.

Свіжі огірки обчищають, нарізують кусочками і трохи солять. Розтирають зварені жовтки, додаючи сметани, трохи оцту, перцю на смак і поливають огірки.

Салат з огірками

На 500 г салату — 5 огірків, 1 ст. ложку олії, 1/2 ст. ложки оцту, 10 г кропу.

Салат обчищають, промивають, струшують кожний листок. Нарізують тонко обчищені огірки і разом з олією, оцтом і дрібно посіченим кропом кладуть у салат, добре перемішують і посипають перцем.

Салат з огірків і овочів

На 500 г огірків — 250 г моркви, 250 г ріпи, 50 г кореня селери, 250 г помідорів, 125 г салату, 5 ст. ложок сметани, 50 г цукру і 15 г зелені кропу.

Обчищені огірки нарізують кружальцями, а промиті помідори — четвертинками. В салатник викладають у вигляді гірки нарізані огірки, навколо них окремими; букетами кладуть терті сир і моркву, ріпу, селеру, між ними — четвертинки помідорів і все це заливають сметаною, змішаною з оцтом, цукром і сіллю, прикрашають зеленим салатом і посипають дрібно нарізаним кропом.

УСМІХНИСЬ

- Прийшла додому, дивлюся - пил лежить. Думаю, дай-но і я приляжу ...
- Кількість немитого посуду є величина постійна, обмежена висотою крану.
- Хто рано встає - той далеко від роботи живе.
- Як швидко летить час: не встиг прокинутися, а вже спізнився на роботу.
- Самотність - це коли ти завжди знаєш, хто насвинячив на кухні .
- Секретарка входить в кабінет шефа:
  - Шеф, тут один з ваших співробітників хоче поговорити з вами про надбавку.
  - Скажіть, що мене немає.
  - Це неможливо, ця людина точно знає, що ви на місці.
  - Хто ж вона?
  - Це я, шеф.

Наша адреса: 130 119th St SE #C Everett, WA 98208
Email: djerelo@verizon.net Fax:425-513-0799; ' **425-750-1255** (реклама)

Редактор Галина Волчкова